

Poznati srpski muzičar i aktivni nemački Mason je nakon decenije pisanja masonskih pripovedaka, prošle godine objavio prvu zbirku masonskih novela "Priče slobodnih ljudi"

Muzika sfera Jordana Đevića

Najtiražnija knjiga edicije "Masonerija u Srbiji", sa oko 350 - što prodatih, što poklonjenih primeraka, je zbirka masonskih i templarskih novela "Priče slobodnih ljudi" iz koje ovde prenosimo jednu od emotivnih priča Brata Jordana Đevića.

U razvijenijem svetu masonska književnost postoji vekovima. Pored masonskih pesnika, kompozitora, postoje i veoma cenjeni i čitani masonski pisci, koji najčešće kroz kratke forme prikazuju lepote Kraljevske Umetnosti i ukazuju na osnovna načela Slobodnog Zidarstva koja vekovima inspirišu slobodne ljude na dobrom glasu da se udružuju i zajedno grade Hram Duhovnosti. Kao i u mnogim drugim stvarima, Srbija je i ovde "tanka". Pored nekolicine poetskih radova objavljivanih u predratnim "Neimaru" i "Šestaru", prve naznake nastanka masonske književnosti nalazimo kod prvog srpskog masonologa – Br. Sretena J. Stojkovića. U njegovom poslednjem delu, objavljenom pred smrt, romanu "Na stramputici" (1926) u kome opisuje Beograd nakon Velikog rata, pretposlednje poglavlje nosi naslov "U masonskim odajama" i koloritno prikazuje jednu tadašnju masonsku svetkovinu. Međutim, to nije knjiga koju bi mogli nazvati "masonskom" u celosti. I kod drugih autora (posebno Brata Pavića) možemo prepoznati manje ili više skrivenu masonsku simboliku, ali ni to nije "masonska književnost". Možda najbliža ovom žanru je knjiga "Sva moja Braća", istorijski roman Srbina i austrijskog masona Br. Mila Dora (Milutin Doroslovac), koja govori o čuvenoj (rođenoj i masonskoj), danas zaboravljenoj Braći Zanović, jednim od najkoloritnijih likova 18. veka. I to bi uglavnom bilo sve od domaćih autora. Do pojave knjige "Priče slobodnih ljudi".

Muzika je oduvek imala nezaobilazno mesto u masonskim ritualima, a muzičari su bili posebno cenjeni u masonskim ložama. Mocart, Sibelius, Mokranjac, Binički..., kao i dosta današnje Braće u zemlji i svetu čija imena neću otkrivati, svojom muzikom i pogledom na svet iz umetničkog ugla oplemenjuju masonsku gradnju. Jordan Đević, koji je na različite načine već više od decenije prisutan u srpskoj masonskoj zajednici, je odlučio da se

oproba i u "komponovanju" reči i tako gradnju naše generacije, ako ne već lakšom - sigurno učini lepšom i plemenitijom.

Muzika i geometrija su samo različiti načini prikazivanja univerzalnih relacija. Možda je zbog "simetrije gitare" to lakše uvideti na primeru ovog žičanog instrumenta, nego na harmonici kojom Đević tako majstorski vlada, ali upućeni to itekako dobro znaju. Jordan, kao i jedan njegov zemljak, kolega i Brat je davno upoznao magiju teško uhvatljivog "mračnog mola" i prvo praktično, pa onda i nadčulno shvatio da frekvencije (određenih) tonova i sazvučja utiču na tok misli, a da se stvaranjem apsolutne rezonance moždanih i zvučnih vibracija mogu proizvesti istinska čuda. Čuda za one koji nisu spoznali "muziku sfera", ili prirodne zakonitosti za one posvećene koji uživaju u toj Božanskoj muzici.

Estetika muzike je vezana za intervale, odnose među tonovima koji su reprezentovani brojevima, tj. odnosima između njih - na isti način kao što su određene dimenzije lože. Tempo, koji melodiju od žalobne pesme može da promeni u "poskočicu", je takođe prisutan u masonskim ritualima. Ako ste imali priliku da slušate masonske rituale na stranim, pa i nepoznatim jezicima - znate o čemu govorim.

Ritam reči i pokreta, pa čak i broj slogova u rečima je gotovo identičan, pa ćete i zatvorenih očiju u inostranoj loži, na nepoznatom jeziku, bez greške znati u kojoj se fazi ritual trenutno nalazi. Sve ovo Đevića, kao vrsnog poznavaoa muzičke umetnosti, stavlja u veoma privilegovani položaj kada se bavi i drugim oblicima masonske umetnosti. Njemu je jednostavno jasno, on ZNA, da pored "melodije" reči koju čula prvo prihvataju, ogromnu važnost igraju i njihov ritam, a posebno harmonska podloga, bez koje je melodija ogoljena. Zato Jordan (alias Jakov ili Jovan Đorđević) vešto sinkopira, prekida tekst upravnim govorom i kratkim rečenicama, polako dižući tenziju do krešenda nakon koga dolazi katarza iskazana u moralnim poukama primerenim modernom dobu u kojem smo osuđeni da živimo.

★★★★★★
★★★

*Radnja ove knjige se
odvija od roga Južne
Afrike do Lazarevca,
od dvoraca
Alhambre do
zapisanih bečkih
podruma...
Vremenski okvir je
takođe razbijen: u
Đevićevim pričama
ćete osetiti miris
spaljenog tela na
srednjevekovnoj
lomači, ustajali
vazduh potkrovlja
jedne starice u
Čikagu 70-ih godina
prošlog veka, ali i
opijajući miris
jutarnjeg espresa u
modernom
evropskom kafeu...*

★★★★★★
★★★

Najbolji kompozitori se raspoznaju po tome što se igraju tonovima, ne priznajući kruta teorijska pravila i granice žanrova. Kao što u svojoj muzici Đević kombinuje srpsku tradiciju sa tangom, salsom, bluzom, džezom, pa i trip-hopom, kao što zvuke svoje dugmetare propušta kroz wah-wah i druge efekte, tako čini i sa rečima. Njegove priče su zasebne, a opet povezane. Radnja se dešava od roga Južne Afrike do Lazarevca, od dvoraca Alhambre do zapišanih bečkih podruma... Vremenski okvir je takođe razbijen: u njegovim pričama ćete osetiti miris spaljenog tela na srednjevekovnoj lomači, ustajali vazduh potkrovlja jedne starice u Čikagu 70-ih godina prošlog veka, ali i opijajući miris jutarnjeg espresa u modernom evropskom kafeu.



Osnovna tema (koja se ponekad pojavljuje i u foršpilu i kodi, a mnogo češće u refrenu) Jocinih priča su - ljudi. Naizgled obični, koji sede u parku sa 23 klupe, prave tonove za harmonike, ispijaju vino u podrumima Provanse, iz tople oficirske kancelarije gledaju Jevreje kroz žice logora Dahau... Autorov *alter-ego* susreće ove ljude tokom svojih hodočašća kroz vreme i prostor i spoznaje da među njima ima nečega. To je Tajna koja ih vezuje, Tajna koja ne dopušta da ovaj svet (sasvim) zapadne u glib poroka, nesklada i ništavila.

Jordan Đević je odavno "doktorirao" muziku, pa sasvim poznaje značaj ukrasa u muzici. Nekad neka minijaturna triola, ili mekani jedva 1/4-tonski vibrato da muzici onaj konačni, večno pamtljivi ukus. Iskusan muzičar zna da su ukrasi opasni, da žele da zavladaju kompozicijom, pa se moraju držati na "kratkom lancu" i pod apsolutnom kontrolom. Masonske novele Srbina iz Čačka i masona iz Štutgarta ukrašavaju sporedni likovi, koji sa pravom

merom ulepšavaju redove, pritom im ne remeteći ravnotežu. Čitajući Jocine novele, usput ćete se sresti i sa Đinđićem, vladikom Nikolajem, Šilerom, Mocartom, Njegošem, Geteom i mnogim drugim. Međutim, oni su tu samo da naglase važnost običnog, iskrenog i "malog" čoveka, koji sa sebi sličnima drži na leđima ovaj svet i ne dopušta mu da sklizne u Tamu.





Za Pitagoru (koga masonska Braća nazivaju i Peter Gor) se vezuje prvo pominjanje pojma "muzike (ili harmonije) sfera", koji je time objašnjavao poredak Univerzuma. Pitagorejci su znali da proporcija, tj. odnos brojeva itekako utiče na dušu; za njih je muzika - "tročlani horej", jedinstvo zvuka, gesta i reči, koji ne deluje samo na onog ko stvara, već i na onoga ko prima muziku. Sličnost sa masonskim ritualom je više nego očigledna. Da li je ovo Đević naslutio izuzetnom inteligencijom jednog naturščika, možda to svesno *pokupio* od majstora pisane reči sa kojima se celog života družio, ili mu je taj dar poslao Veliki Neimar - nije u ovoj prilici najbitnije. On je **čuo** muziku sfera, i njen "*cover version*" predstavio u ovoj knjizi, koja je istovremeno i masonski ritual viših stepena, duhovno hodočašće u potrazi za iskupljenjem greha, ali i psiho-terapija za one koji pritisnuti životnim iskušenjima polako gube nadu i spuštaju, pre vremena, mač na zemlju. Naravno, Jocine priče su pre svega lepe i zabavne, pa čak i ako vas samo zabave, izmame vam osmeh ili suzu - misija je ispunjena u celosti. Piramida i mora biti takva, u Operi - gde zastori ne dozvoljavaju Svetlu da uđe, je najveća gužva. Na višim nivoima se broj ljudi proporcijalno smanjuje u istom odnosu kako se pojačavaju zraci Svetlosti. I svako dobija baš ono što mu trenutno treba, ili je spreman da primi. Mlađe čitaoce molim da zapamte osećaj koji su imali danas kada čitaju "Priče slobodnih ljudi", i da ga uporede sa onim 2-3 decenije kasnije, kada budu ponovo čitali Jocine priče i kada budu daleko odmakli u usponu zavojitim stepeništem. Tada će shvatiti prethodnih par rečenica na pravi način...

(iz predgovora knjige "Priče slobodnih ljudi", Br. Branko Rogošić)

* * * * *

JAKOV TOROMAN

Takva magla zaslužila bi, jedino, epitet "londonske magle", ali pošto je zaslepila oblast nadomak Minhena, tačnije tada omanji gradić Dahau, mogao bi čovek slobodno reći "bavarska, prokleta magla". Prokleta, zato što je u proketo vreme na prokletom mestu depresivne logoraše pravila još depresivnijim i beznadežnijim.

Bila je na pomolu zima, te ratne 1943. godine, kada je sa minhenskog "Hauptbahnhof"-a u zelene kamione ukrcano petstotinak Jevreja upućenih na "prinudni rad" u maglu, ispod koje će se oko podne pojaviti zloglasni grad sa još zloglasnijim logorom Dahau. Niko od njih nije znao gde ide, koliko će sva ta agonija trajati, kako i da li će se uopšte vratiti i da li će ikada više videti bilo šta sto su smatrali svojim.

Tako je bar razmišljao Jakov Toroman, Jevrej, rođen 6. aprila 1911. godine u selu Gornja Gorevnica, 12 km udaljenom od Čačka. Već sa 14 godina je počeo da izučava zanat kod poznatog krojača, gazde Simeona Miloševića. Za neke više i skuplje škole roditelji nisu imali para, ali biti primljen kod Sima je bilo, skoro, ravno fakultetu. Taj će sigurno kasnije otvoriti svoju radnju, biće cenjen jer je Simov učenik i budućnost će mu biti zagarantovano dobra. I bila je. Već u 21. godini Jakov otvara svoju radnju u centru Čačka, zapošljava šest mladih i dobrih radnika i postepeno postaje gazda. Nikako se ne oseća gazdom, ali taj mu je čin nadenula čaršija i za takvoga je i važio. Upoznaje ljude van Čačka, sa njima sarađuje, odlazi na poslovna putovanja, vraća se sa novim idejama, pametniji, još motivisaniji za posao, zapošljava još radnika i od sebe pravi čoveka od ugleda na jednom posebnom nivou. U 25-oj se ženi i dobija sina, Davida. Časteći društvo, tim povodom, u kafani "Zelengora" Jakov je održao kratki prikladni govor, koji su pomno pratili i drugi gosti gradske kafane. Rekao je:

- Draga moja braćo, prijatelji, znani i neznani, pet godina sam pešačio, svakodnevno, od Gorevnice do Čačka. Nikada nisam ni pomislio "da li će to meni ikada da se isplati"? Želeo sam samo da budem u društvu vrednih ljudi; vrednih u svakom pogledu. I uspeo sam.

Kafanom se prolomi aplauz, a Jakov skide šesir i nastavi:

- Uspeo sam da obezbedim sebi naslednika - na to se nasmejaše svi u kafani.

- Uspeo sam da izborim borbu sa ženinim roditeljima, jer znate da sam ja Jevrej, uspeo sam da od moje sirothinje dam i drugima, da budem srećan što to radim, da budem dobar majstor, bar se nadam da sam dobar, i... - tu zastade.
- Šta je Jakove, šta nisi uspeo pa ti je teško da prelomiš preko jezika? – dobaci neko u šali.
- Ma, to nisam ja uspeo, uspela je moja žena... Uspela je da rodi luftona.



U isto vreme kada Jakov izučava zanat, 1400 km dalje, zapadnije, Obe Fliger, pravi, pravcijati Švaba iz Eslingena, završava Vojnu akademiju. Postepeno se penje kada su u pitanju činovi, pa za nepune tri godine dobija čin kapetana nemačke armije. Rat je na pomolu, a Obe Fliger je u životnoj nedoumici. MORA da služi zemlji i vojsci, dao je zakletvu, a ŽELI da služi Bogu i narodu, jer je i njima dao zakletvu. U vojsci je imao čin kapetana, a kod Boga i naroda stepen majstora.

Rat je počeo. Jakov je porodicu sklonio u selo, tako da je mogao lakše da se organizuje kada je u pitanju radnja i radnici, kojih je u tom momentu bilo šezdeset i troje. Ipak, radnju je morao da zatvori, zaposleni su se podelili na četnike i partizane, a jedan od njegovih bivših radnika je postao jedan od najodanijih okupatorskih saradnika. Zvao je se Radonja Luković. Ko god mu je u proteklih 20 godina stao na žulj, bio je prijavljen Nemcima kao potencijalna opasnost. Jakov i Radonja su bili od retkih Čačana koji su

znali po malo da govore nemački. Radonja ga je jedno vreme zvao Bratom i ako nisu bili u nikakvom krvnom, a ni ideološkom srodstvu. Kada je zbog krađe izbačen iz Jakovljeve radionice, postao je neprijatelj broj jedan svim radnicima, a i samom gazdi Jakovu. Saradnja sa Nemcima je bila idealan način da se svima osveti. U oktobru 1943. Jakov biva prijavljen nemačkom SS-u koji vrši premetačinu u njegovom privremenom stanu. Masonske regalije bivaju spaljene, a Jakov uhapšen i sa još dvadeset uglednih Čačana sproveden u logor na Banjici. Za koji dan ih očekuje put u nepoznato. Jakov ništa ne progovara od momenta kada su pred njegovim očima zapalili sve ono što mu je u životu neizrecivo značilo. Uspeo je da sakrije jednu sliku.

Eslingen, april 1943.

Obe je bio upoznat sa Hitlerovim stavom prema slobodnim zidarima. Neoženjenom, bez roditelja, bilo mu je svejedno kako će okončati; ili kao oficir na nekom frontu, ili kao pogubljeni mason od strane Hitlerovih fašista. Postao je fašista. Bio je srećan što neće ići na front, već "samo" na jug Nemačke, u Dahau. Biće zapovednik straže u logoru. Masonerija je u vreme rata, u Nemačkoj, bila uspavana. *Manfred Köpke*, Obeov majstor je rekao:

- Brate Obe, jedna je stvar koju od tebe očekujem; očekujem da ćeš se uvek i na svakom mestu vladati svojim zdravim razumom, razumom jednog slobodnog zidara.

Šest zelenih kamiona, punih jevrejskog življa, se primicalo logoru. Tek je bilo svanulo. Špalir vojnika je organizovan od ulaza u logor do posebnog dela koji su nemački vojnici nazivali "plaža". I po zimi, i po kiši, logoraši su morali u tom delu da budu odeveni samo u donji veš. Jakov je sedeo u trećem kamionu. Desna ruka mu je skoro uvek bila u džepu kako bi mu bliže bili njegovi najmiliji; slika na kojoj su on, žena i sin. – Što sam živio, živio sam, ovo je kraj. Da li samo mi Jevreji i pre kraja vidimo kraj? Da li je to meni deda stalno govorio? Da li smo mi stvarno od Boga prokleti zbog šake zlatnika? - pitao je samog sebe.

- *Schnell, schnell* - čulo je se sa svih strana. Bili su sprovedeni u jedan deo gde su im dali sapune. Vode nije bilo nigde na vidiku. Hrana, šta to beše? Od Banjice do Dahau-a je prošlo mesec i nešto malo više. Jakov je bio jako oslabio ali jedino što se na njemu nije promenilo bio je pogled i glava koja je bez obzira na torturu i beznađe stajala uspravno. To nisu primećivali samo logoraši, to je primetio i čovek u oficirskoj uniformi, sa činom kapetana, Obe Fliger. Primetio je da se jedan logoraš izdvajao držanjem; aristokratskim, nepokolebljiv, baš kao da je pomiren sa svojom sudbinom, i

to malo preostalih dana želi da bude onakav kakav je bio ceo život. Posle mesec dana Obe je izdvojio pet logoraša i odveo ih do kancelarije. Sa svakim ponaosob je razgovarao. Još jednom se uverio da Jakov nije "običan Jevrejin".



BBr. Jordan Đević i Branko Rogošić na Sajmu knjiga 2017

Pitao ga je:

- Šta kriješ u džepu?
- Sliku svoje žene i deteta - na razumljivom nemačkom odgovori Jakov.
- Šta si radio u Srbiji pre hapšenja?
- Bio sam krojač.
- Samo? Gde si naučio nemački?
- Imam prijatelje, Nemce.
- Zar je moguće da Jevreji i Nemci budu prijatelji?
- Oni su mi više od prijatelja, oni su mi Braća.

Obe je gledao u Jakova punu minutu ne trepnuvši, a zatim rekao:

- Možeš da ideš, sledeći - viknuo je.

Obe Fliger nije bio fašista po ubeđenju. Bio je samo profesionalni vojnik koji se bori za egzistenciju u vremenu koje ni jednog čoveka nije znalo pametno da podučiti. A i kako bi jedan mason mogao da razmišlja na način kako su razmišljali napaljeni fašisti.

Posle prvog razgovora sa Jakovom, u Obeu se nešto dešava. Neprijatno mu je bilo što je morao da ga pita "Zar je moguće da Jevreji i Nemci budu prijatelji"?

U poslednjem 7. odeljenju su bili smešteni logoraši koji će ubrzo biti likvidirani. Da se dođe od 1. do 7. odeljenja treba da prođe četiri meseca. Jakov se nalazio u sektoru "E" što je odgovaralo 5-om odeljenju.

Posle sedam dana Obe je, opet, na razgovor pozvao Jakova i još dvojicu logoraša. Interesovao ga je samo Jakov. Oslabljen, izgladneo, teško je išao, ali jedino što se nije menjalo bio je stav ponosnog čoveka.

- Vas dvojica ćete da počistite sve oko moje i susedne barake a ti ostani ovde
- i uhvati Jakova za ruku.

Nije mogao da veruje, šta radi. To je bilo strogo zabranjeno; bilo kakav kontakt sa logorašima.

- Hoćeš čaj - upita ga?

Jakov odmahnu glavom.

- Posmatram te već dani. Drugačiji si od ostalih logoraša.
- Svi ćemo isto da završimo, što znači da smo svi isti.
- Bio si bogat u civilstvu?
- Da, prijateljima.
- Mislim materijalno?

- Radio sam koliko sam mogao. U grob ne može ništa da se ponese.
- Ta doskočica postoji i u nemačkom jeziku - dodade Obe. Jesi li bio zadovoljan životom, poslom...?
- Svoje novce sam uzimao sa ponosom jer sam znao da sam ih zaslužio.

Obe se trže, unezvereno, pogleda kroz prozor da vidi šta rade druga dvojica logoraša, priđe Jakovu i ponudi mu cigaretu.

- Ne, hvala, ne pušim.

Obe zapali cigaretu i reče mu da može da ide.

Za nepunih 20 dana Jakov je prešao u sektor "G" iz koga se ide u smrt. Znali su to svi logoraši, mada su se do zadnjeg momenta nadali čudu.



Jakov je sedeo naslonjen uz zid. Desna ruka mu je kao i uvek bila u džepu. Malo dalje od njega sa druge strane trostruke žice stajao je Obe Fliger. Kao da je i dalje posmatrao samo njega. Jakov je polako izvadio i drugu ruku iz džepa, ukrstio prste i istinski poverovao u čudo.

Mason moli za pomoć samo kada mu život visi o koncu. Upravo je to radio. Samo je mason mogao prepoznati znak koji je Jakov napravio. Čovek koji ga je danima posmatrao, bio je izbezumljen, oduševljen, zatečen, nervozan, da li je moguće?... pitao se.

Isti dan Obe Fliger je pozvao Jakova da mu ponese neke stvari do kamiona. Seo je sa njim u prikolicu i uputio se do Feldkirhena, seoceta gde je Obe živio. Izneo mu je stvari i pošao natrag u kamion. Obe ga uze za ruku i reče da ostane jer treba da počisti njegovu kuću. Vozaču pokaza da ide.

Čim su ušli u kuću, Obe skide rukavice i iznenađenom Jakovu steže ruku. Jakov ga je gledao, ne verujući šta se dešava. Iz pozdrava je shvatio da je i

Obe mason. Izmeniše šifre, prepoznaše se i Obe mu iznese svoj plan. Pobeći će zajedno u Mađarsku, a zatim u Jugoslaviju. Među stvarima koje je Jakov izneo iz kamiona bila je uniforma nemačkog generala koju je Jakov morao obući kako bi bez problema došli do Jugoslavije.

Obrijan, sreden, nahranjen u uniformi je izgledao kao pravi Nemač. Obe mu pokaza kako treba da se ponaša, osnovne stvari, pokupiše bitno za put i uputiše se, Obeovim autom, uskim seoskim putem, prema Minhenu.

Za pravoslavni Božić 1944. godine, Jakov Toroman i Obe Fliger su prešli na teritoriju Jugoslavije.

Br. Jordan Đević,

□ "Licht am Stein", □ "Lux et Veritas" i □ "Lucens", Or. Štutgart

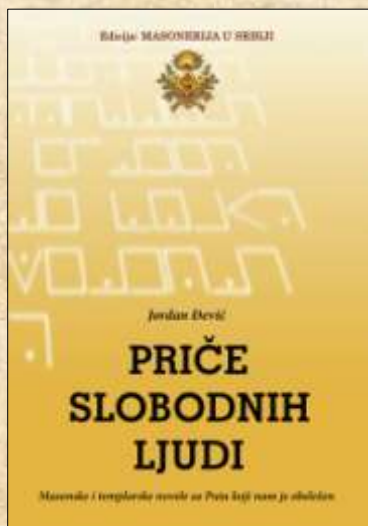
Jordan Đević

PRIČE SLOBODNIH LJUDI

masonske i templarske novele sa Puta koji nam je obeležen

(sa predgovorom Br. Branka Rogošića)

Edicija "Masonerija u Srbiji", kolo III, knjiga 11, 2017



Knjiga (186 strana) sadrži 19 novela i 2 pesme Jordana Đevića, kao i tajne kodove preko kojih možete čitanje Jocinih priča "ilustrovati" zvučnim motivima Đevićeve harmonike. Pored, kako kažu, prevaziđenog formata "papirne knjige", Đevićeve emocije i poruke su "upakovane" u jednu modernu formu. Njegove reči prate i muzika i slike! Pošto je CD već prevaziđen, a Kraljevska Umetnost je tradicionalna, ali i uvek moderna i naklonjena opštem društvenom napretku - uz knjigu nismo objavili i CD ili DVD (koji možete i izgubiti), već je naznačeno gde Vas očekuju - u jednoj posebnoj dimenziji, na internetu! Prvu srpsku knjigu masonskih novela

možete poručiti po ceni od **800 dinara**, na advokatrogosic@gmail.com, preko sajta www.slobodnozidarstvo.org ili porukom preko FB stranice Branka Rogošića.

Slobodno Zidarstvo u Sloveniji

Najbolji poznavalac istorije Slobodnog Zidarstva u Sloveniji, istoričar i arhivista Dr Matevž Košir, pisac više značajnih članaka i odlične knjige "Zgodovina Prostožidarstva na Slovenskem" (2015), za ovaj broj "Akacije" je napisao članak u kome čitaocima u najkraćim crtama obaveštava o slovenačkoj masonskoj istoriji, kao i aktuelnom trenutku gde oko 600 Braće ostvaruje značajne rezultate na različitim poljima.

Slovenačko Slobodno Zidarstvo je trenutno u vitalnoj i dinamičnoj, ali i mirnoj i konstruktivnoj fazi, jer nema nekih većih afera i potresa koji bi remetili gradnju masonske Braće. Tradicija ove gradnje na slovenačkom tlu je veoma duga i počinje u 18. veku, kada je 50-ak Slovenaca nosilo masonske kecelje u ložama koje su radile u Mariboru, Ljubljani i Gorici, a značajan uticaj na ovoj teritoriji ostvarivale su i masonske lože iz Trsta, Celoveca, Graca i Beča. Takođe, u periodu Napoleonovih Ilirskih provincija i francuske vlasti na našim prostorima, postojale su lože u Sloveniji koje su širile slobodnozidarske ideje, a zatim je usledio period zabrane Masonerije, koji je potrajao sve do kraja Prvog svetskog rata i formiranja Kraljevine SHS.



Dr. Košir i njegova knjiga koja je našla put i do masonskih zaljubljenika u Srbiji.





Međutim, i u tom 100-godišnjem periodu bilo je Slovenaca koji su gradili Hram Duhovnosti u masonskim ložama Ugarske, Nemačke, Hrvatske i Srbije. U periodu između dva svetska rata u Sloveniji je radio venčić, a kasnije i loža "Valentin Vodnik", pod zaštitom Velike Lože "Jugoslavija".

Danas u Sloveniji postoje tri obedijencije. Najvažnija, najbrojnija i najuticajnija je svakako **Velika Loža Slovenije** (VLS) koja pripada regularnoj Masoneriji i koja ima razmenjena priznanja sa mnogobrojnim regularnim velikim ložama širom planete, a održava posebno bliske odnose sa regularnom Masonerijom u Hrvatskoj (VLH), Srbiji (RVLS), ex-YU regionu i Italiji i Austriji. Koreni VLS potiču iz Velike Lože Jugoslavije koja je

probuđena 1990. godine, a posebnu bratsku pomoć slovenački Masoni su dobili od Velike Lože Austrije (VLA) koja je 1999. i unela Svetlo u VLS. 2001. je usledila i razmena priznanja sa UVLE, i time je proces osnivanja i započinjanja samostalnog rada bio zaokružen. Danas pod zaštitom VLS rade sledeće lože: "**Dialogus**" (osn. 1996), "**Žiga Zois**" (1996), "**Arcus**" (1998), "**Združena srca**" (2006), "**Olivetum**" (2009), "**Quatuor Coronati**" (2014), "**Artes**

"Liberales Europa" (2016) i **"Besede in Dejanja"** (2017), sa ukupno oko 300 Braće. U okviru VLS radile su neko vreme i lože **"Anton Tomaž Linhart"** (2002-2005) i engleska loža **"Hospitality"** (osn 2002).

Ubrzo nakon osnivanja VLS ustanovljena su i dva masonska reda viših stepena – Škotski red (AASR) i Red zidarjev kraljevega oboka (Kraljevski Svod, *Royal Arch*) koji imaju zaključen konkordatski ugovor sa VLS, pa Braća iz ove obedijencije mogu da svoje duhovno uspinjanje nastave u crvenim ložama viših stepena ovih Redova. **Vrhovni Savet Slovenije** je ustanovljen 2000. godine i od tada ostvaruje dobru saradnju sa Vrhovnim Savetima iz celog sveta, a posebno onim iz Amerike i ex-YU republika.



Grb najmlađe VLS lože "Besede in dejanja" (Reči i dela)

Slovenački Masoni su posebno ponosni na već tradicionalni godišnji Rad austrijskih i slovenačkih loža pod nazivom *Fraternitas sine limitibus* (Bratstvo bez granica). Više informacija o regularnoj Masoneriji u Sloveniji i VLS, naći ćete na www.prostozidarstvo.si. Aktuelni VM VLS je hirurg Br. Dr Marko Bitenc.

Po stažu druga masonska grupacija je **Veliki Orijent Slovenije** (VOS) koji pripada mešovitom Slobodnom Zidarstvu, koje u svoje redove prima pripadnike oba pola. Rad su

započeli 1992. godine uz pomoć Braće i Sestara iz Nemačke, iz *Grossloge von Deutschland für Frauen und Männer*, a prva loža "**St. Germain**" je osnovana dve godine kasnije – 1994. Od 2007. loža prelazi pod okrilje austrijskog *Universalen Freimaurerorden Hermetica*. Osnivaju se i nove lože – "**Ex Oriente Lux**", "**Sanctum Sanctorum**" i "**Hermes**" (koja radi u Hrvatskoj, na Orijentu Zagreba). VOS je zvanično ustanovljen 2012. godine, kada je Veliki Orijent Austrije (VOA) uneo Svetlo u ovu mešovitu obedienciju koja je okrenuta ezoteričnom Slobodnom Zidarstvu.



VOS je članica više međunarodnih masonskih asocijacija "liberalnog" ili "adogmatskog" usmerenja, i to: "**CLIPSAS**" (*Centre de Liaison et d'Information des Puissances maçonniques Signataires de l'Appel de Strasbourg*) najvećeg svetskog udruženja velikih loža (osnovan još davne 1961.), koje neguju tkzv. "liberalno Slobodno Zidarstvo" koje decenijama promoviše i razvija Veliki Orijent Francuske (VOF), kao i evropskog "**CLIPSAS**" odeljka sa sedištem u Briselu, zatim "*Association Adogmatic de l'Europe*

Central et de l'Est" (AACEE – Adogmatska asocijacija centralne i istočne Evrope), Masonske Unije Balkana (MUB) i Masonske Mediteranske Unije (MMU).



VOS i njegove lože, sa oko 100 članica i članova, koji rade u pomenute 4 lože kao i najnovijoj isključivo muškoj loži "**Triglav**" (osnovanoj 2017.), baštine komasonsku tradiciju Reda Ljudskih Prava (*Droit Humain*), kao i mešovitih loža koje su od 30-ih godina prošlog veka radile u Zagrebu. Pod okriljem međuobedijencijskog Velikog Kolegijuma Austrije osnovana je i loža "**Addytum Lucis**", u kojoj pripadnici VOS stiču dodatna znanja kroz više stepene Škotskog Reda. VOS danas vodi VM Br. Aristid Havliček.

Na kraju ćemo pomenuti i rad **Regularne Velike Lože Slovenije** (RVLSlo) koju su 2006. osnovali isključeni članovi VLS lože "**Anton Tomaž Linhart**", koji su ubrzo osnovali još dve ljubljanske lože – "**Jurij Vega**" (2006) i "**Simon Gregorič**" (2006), a zatim i "**Kralj Solomon**" (2009.) i "**Piramida**" (2013. Or. Maribor). Loža "A. T. Linhart" je prestala sa radom 2010. a zamenila ju je loža "**Concordia**". Ova masonska grupacija je u prvo vreme održavala bliske kontakte sa neregularnom i po mnogo čemu problematičnom organizacijom iz Engleske Masonic High Council (MHC), a zatim je prešla u "francusku liniju" gde joj je svesrdnu bratsku pomoć ukazala Velika Nacionalna Loža Srbije (VNLS). Svetlo u RVLSlo je (ponovo) 2014. unela Velika Loža Francuske

(VLF) uz prisustvo izuzetno brojne delegacije VNLS. Vrhovni Savet Francuske je 2016. osnovao i Vrhovni Savet ŠRDP za Sloveniju (*Vrhovni Svet Starega in Sprejetega Škotskega Reda za Slovenijo*), čiji pripadnici su članovi RVLSlo, čime je ova obedijencija još bliže vezana za tkzv. "francusku liniju" koju čine brojne evropske i svetske lože okupljene oko VLF. RVLSlo broji oko 200 članova, koje predvodi VM Br. Nedjan Brateševac.



Slovenija je prošle godine dostojno obeležila značajan slobodnozidarski jubilej – 300 godina od osnivanja prve velike lože u Engleskoj, kada je otpočela era modernog Masonstva. Masonska baština, koja se čuva u slovenačkim muzejima predstavljala je osnovu za impresivnu izložbu "Tajna Lože", koja je bila otvorena u februaru 2017. u Narodnom muzeju Slovenije i međunarodni simpozijum u istoj ustanovi u mesecu maju 2017, koji je okupio najviđenije centralno-evropske istoričare koji se bave istorijom Slobodnog Zidarstva. Izložbu je posetilo preko 8000 ljudi što ukazuje na značajno interesovanje slovenačke javnosti za Slobodno Zidarstvo, što daje nadu za još lepšu budućnost Kraljevske Umetnosti u najsevernijoj ex-YU republici.

Matevž Košir, Or. Ljubljana

ANTOLOGIJA SRPSKE MASONSKE POEZIJE

Poezija, kao vrhunsko baratanje Rečima, je oduvek bila prisutna i visoko cenjena u masonskim ložama. I u srpskim radionicama nekada se povremeno mogao čiti stih, a neke od njih su objavljivali i tadašnji masonski časopisi. I danas ima Braće koja pišu masonsku poeziju, a neki od njih se odvaže da stihove podele sa Braćom, bilo na Radovima ili na stranicama knjiga i časopisa.

Više godina je u toku proces prikupljanja masonske poezije, koja će obuhvatiti period duži od jednog veka. Molimo Braću da na e-mai ladresu "Akacije" pošalju svoje pesme, kako bi ova jedinstvena Antologija bila što potpunija. Knjiga će biti objavljena u okviru edicije "Masonerija u Srbiji". Molimo Braću da prevaziđu stidljivost i svoje Reči podele sa svojom Braćom iz prošlosti, sa kojima će njihovi stihovi drugovati na stranama ove antologije, ali i Braćom iz budućnosti koja će jednog dana čitati knjigu i po njoj suditi o nama. Pesme možete slati na: advokatrogosic@gmail.com.

POSTANI I TI ČLAN REDAKCIJE "AKACIJE"

Da se predstavimo i da Te pozovemo da nam se pridružiš... Braća koja su učestvovala u gradnji ovog broja "Akacije" su nosioci različitih stepena: 3 °, 33 °, 90 °, 97 °, XI ° i dr. Među nama ima aktuelnih Velikih Majstora i Velikih Hijerofanata, nekadašnjih i sadašnjih Velikih Besednika, Velikih Sekretara i drugih Velikih Oficira, Časnih Starešina i vršilaca drugih visokih masonskih dužnosti.

Neki od nas su pripadnici Škotskog Reda, Kraljevskog Svoda, Royal Ark Mariner Reda, DIO Memfiz-Mizraima, a tu su i Šrajneri, Templari, Rozenkrojceri i posvećenici u druge pobočne, komasonske i različite ezoterijske i viteške Redove. U svojim Ložama praktikujemo Šrederov, ŠODP (AASR), Jork, pa i druge rituale.

Živimo u Beogradu, Novom Sadu, Prijepolju, Zagrebu, Osijeku, Podgorici, Ljubljani, Skoplju, Vankuveru, Štutgartu, Parizu... Po profesiji smo arhitekte, inženjeri, advokati, likovni i muzički umetnici, novinari, biznismeni, profesori... Neki od nas su doktori nauka, a neki sa završenom srednjom školom. Različitih smo vera, nacija, godina (od 35-80), finansijskog stanja... ali sa zajedničkom ljubavlju prema Slobodnom Zidarstvu i željom da prenesemo deo stečenog Znanja.

Pridruži nam se! Bez obzira na masonski staž, stepen i obediјenciju. Ulaznica na stranice "Akacije" je ljubav prema Slobodnom Zidarstvu, želja za istraživanjem i originalnost. Dragi Brate, očekujemo Tvoje priloge koji će preko stranica "Akacije" biti predstavljani hiljadama Masona širom ex-YU regiona, kao i Braći sa naših prostora koji grade u masonskim radionicama Evrope i Severne Amerike. Očekujemo da zakucaš na Dveri ove specifične istraživačke radionice pod posebnim imenom "Akacija". Više informacija preko emaila advokatrogosic@gmail.com.

In Memoriam: Br. Zoran Rajić (1958-2018)

Večni Istok

Posle 18 godina Bratski Lanac se otvorio i Brat Zoki je iznenada pozvan da zauzme svoje mesto u Velikoj Nebeskoj Loži. Na Žalobnom Radu, dok se u Otvorenom Lancu pevala masonska tužbalica, Bratu D. Z. su ove reči prostrujale kroz glavu, pa ih je odmah po povratku kući zapisao, a 24. marta i pročitao na RR Lože "Svetlost Balkana". Još uvek u neverici da nas je Brat Zoki napustio, sećajući se njegovog vedrog lika i ogromnog srca, umesto grančice akacije, stavljamo ovaj broj Akacije na njegovo večno počivalište.

Tražili smo odgovor na pitanje šta je to slobodnozidarska SVET-LOST ka kojoj težimo?

Da je Veliki Arhitekta hteo, on bi nam odmah to i ukazao dok smo u svom fizičkom telu, na energetskom nivou kojim je naš telesni, duhovni i čulni svet okružen. Da je to na početku otkrio, mnogi možda ne bi za tom svetlošću krenuli.

SVETLOST bi prvobitno mogla da odražava kvalitativni sastav čoveka. Kada bi čovek pri svom razvoju dostigao nivo Stvoritelja, bio bi sposoban da upravlja i menja materiju i sam prostor. Takav nivo nisu u

mogućnosti da dostignu svi, i to je sasvim normalno, već samo oni koji uspeju da prevaziđu iskušenja, prođu razne ispite i dostignu nivo Stvaranja. U modernom jeziku ovi "kvaliteti" podrazumevaju čoveka koji kroz prosvetljeno znanje i sam postaje nosilac SVETLA.

Kod ljudi evolucijski naprednijih i prosvetljenijih znanja, stanje prosvetljenja odnosi se na one koji su dostigli stanje Stvoritelja. Čovek se razvija do tog nivoa kada je za vreme svog života savladao fazu životinje i razumne životinje, kao i fazu razumnog čoveka i ušao u fazu visoko razvijenog čoveka. Kada je oličena u fizičkom telu,

suština tj. "duša bića" je prisiljena da prođe kroz sve faze razvoja, od stadijuma životinje do tog nivoa prosvetljenja u kome je "suština bića" bila do dolaska u fizičko telo. I u ovom slučaju "suština bića" u novom telu treba da dostigne nivo prosvetljenog znanja koje je imala pre nove inkarnacije... setimo se izreke "Kraj je početak" i predstavljen simbolom ciklusa večnosti ("zmija koja jede sopstveni rep").

Trebamo li pitati Brata koji je došao do poslednjeg stepena u Slobodnom Zidarstvu, šta je postao kada je do njega dosegao, nosilac SVETLA ili ponovo Učenik?

Da li se onda spoznaja šta je to SVETLOST, dešava onda kada nismo u mogućnosti da to nekom i prenesemo?

Ima medicinskih slučajeva kada su, oni koji su zakoračili iz svog fizičkog tela, iz ovog energetskog nivoa, videli BOŽANSKU SVETLOST, sećanja i svoje postojanje sabijeno u trajanju koje se sekundama broji. Možda za taj drugi, viši energetski nivo, to i nisu sekunde već bez vremenski prostor. Vrativši se nazad, pričali su o tome, ali nisu umeli da

Br. Zoran Rajić (1958-2018)

Naš voljeni Brat Zoran Rajić rođen je 1958. u Prijepolju. Po zanimanju je bio dipl. arhitekta i dugo je radio u Zavodu za urbanizam grada Prijepolja, gde je u jednom periodu bio i diektor. Zatim je osnovao sopstveni biro za projektovanje, u kojem je radio zajedno sa suprugom i njihove dve ćerke.

Brat Zoki je Svetlost ugledao u Loži "Pobratim" (VNLJ, Or. Beograd) 23. dana meseca oktobra 6000. G.I.S. Kao jedan od osnivača lože "Svetlost Balkana (Or. Prijepolje), uzdignut je na pomoćnički i posvećen na majstorski stepen u istom danu, 29. dana meseca oktobra 6001.

G.I.S. U ovoj loži, u svom rodnom Prijepolju, obavljao je različite oficirske dužnosti, a od oktobra 6009. do oktobra 6013. G.I.S. bio je i Časni Starešina. Verno služeći svojoj loži i Univerzalnom Slobodnom Zidarstvu izdržao je sve lomove kroz koje je prolazila srpska Masonerija i gradnju Hrama Duhovnosti u ovoj dimenziji završio kao cenjeni član Velike Lože Srbije (VLS).

9. dana meseca marta 6018. G.I.S. naš Zoki se preselio na Večni Istok, voljen od strane svoje porodice, Braće, prijatelja i ostalih bližnjih i poštovan od strane sugrađana. Brojna Braća koja su imala sreću da ga upoznaju, pamtiće njegov osmeh, vedri duh i mudre reči do ponovnog susreta u Svetlosti, a dotle ćemo ga se sećati i pominjati na Belim Trpezama i drugim masonskim okupljanjima. Slava mu!

Br. D.V.R., Č. St. lože "Svetlost Balkana",
Or. Prijepolje (VLS)

objasne. Retki su takvi, ali su svima iskustva slična.



BOŽANSKA SVETLOST je upravo ona, koju slobodni ljudi, otvorenog uma, nahranjeni znanjem i stečene mudrosti mogu da i prepoznaju na takvom putovanju. A gde se to onda putuje?

Odgovor se sam nameće! Na Put ka VEČNOM ISTOKU u susret sa BOŽANSKOM SVETLOŠĆU!

To je put koji je svima određen... samo Slobodnim Zidarima bi to trebalo da bude jasno i pre tog puta. Na svakom putovanju, kada se ljudskom biću promeni energetski nivo koji ga okružuje, doživi susret sa SVETLOŠĆU. Nije onda ni čudno što ljudi od davnina kroz meditaciju pokušavaju da

dovedu svoju svest do granica kada se um transponuje brzinom skalarnih talasa i bude u stanju da prima SVETLOST (odnosno slike koje su zapisane u talasima te svetlosti koje beskonačno putuju pravolinijski kroz prostranstva Vaseljene).



SVETLOST je naš susret sa novom energijom, rađanjem, životom i smrću u jednom životnom ciklusu. Koliko je ciklusa, koliko različitih energija,

to su već druga pitanja i drugi odgovori. Naš prvi susret sa SVETLOŠĆU je bio čist, neukaljan, neobeščašćen, nevin, bez metala... rodili smo se!



Kada se sledeći put trebamo sresti sa SVETLOŠĆU, Veliki Arhitekta nas uči da budemo na dobrom glasu, čisti i beli kao kecelja Učenika i na put krenemo bez metala (profanih osobina). Tada će nas ON kao SVOJU BRAĆU prepoznati i omogućiti da ponovo ugledamo SVETLOST!

Naš Brat Zoran Rajić†, kao i mnoga Braća koja više nisu sa nama, su se preselila na VEČNI ISTOK kako bi nastavili svoj put ka BOŽANSKOJ SVETLOSTI,

istoj onoj SVETLOSTI za kojom tragamo.

Međutim, da bi smo je spoznali i prepoznali, radimo na sebi... i kako žalobni ritual reče "Nadamo se...", nadamo se da ćemo je i mi videti i spoznati, i biti spokojni, jer tek onda možemo reći da smo sebe doveli do obrađenog kamena koji je kao takav krenuo da nađe svoje mesto u Hramu Velikog Arhitekta. Kada na taj put krenemo, nećemo biti u stanju da onima kojima ćemo nedostajati i koje iza sebe ostavljamo, našu radost toj spoznaji i susretu i prenesemo. To je možda i ključna stvar koja nas od profanih i deli.



PUTUJ SPOKOJNO DRAGI
NAŠ BRATE ZORANE†, PUTUJ
SVETLOŠĆU OBASJAN!!!

24.03.6018. G.I.S.

Br. D.Z. "Pobratim" (VLS)

Zadatak koji mora da izvrši današnja generacija srpskih Masona

Izrada masonske bibliografije: problemi i izazovi

I dalje nemamo kompletan popis svih masonskih knjiga i članaka koji su objavljivani na južnoslovenskim jezicima, kao ni onih na stranim – a koji se odnose na ovdašnje Slobodno Zidarstvo. Zato je istraživanje Kraljevske Umetnosti i danas skopčano sa brojnim problemima koje bi, makar malo, olakšala jedna potpuna i tačno izrađena masonska bibliografija. Na sreću, nekoliko Braće je započelo rad na ovom veoma važnom zadatku, pa se plodovi tog velikog truda mogu očekivati u dogledno vreme

Mnogi ljubitelji masonskih knjiga su se verovatno upitali – čemu služi onaj spisak knjiga i literature na kraju knjiga? Zašto se troši papir na sitnim slovima ispisane naslove tamo nekih knjiga i članaka? Ko to čita i kome to treba? Malobrojni, knjige čitaju od kraja, tj. prvo pogledaju spisak literature, da bi shvatili i bez čitanja kakav je kvalitet i nivo "pisanija". Takođe, veoma mali broj čitalaca ovog broja Akacije će pažljivo pročitati ovak tekst, ali on i nije namenjen svima – već onima koji imaju motiva, snage i volje da se na ozbiljan način pozabave masonološkim istraživanjima. Takvih ni u jednom vremenu nema previše, ali ih u svim vremenima, na sreću – ima, a ovaj članak će stići i do Braće u budućnosti, kojima je jednim delom i namenjen, da bi shvatili sa kakvim se sve problemima suočavala ova generacija srpskih i ex-YU Masona.

Pre 10-ak godina beogradskim masonskim krugovima je kružio jedan vic. Kada bi se započela rasprava o Nenezićevim knjigama, jedan od "Regosa" bi ozbiljnim tonom izjavio – "Jedino što valja u knjizi je od 515. strane, pa do kraja" (ovde se misli na 3. izdanje knjige iz 1988.). Ljuti na Nenezića, koji je objavio spisak Braće iz RVLS, članovi ove obediencije su mu osporavili sve što je pisao, osim dokumenata i bibliografije koje je objavljivao na kraju svojih knjiga! Međutim, i ova anegdota ukazuje na značaj izrade masonske bibliografije.



Šta je to zapravo bibliografija, i koja joj je svrha? Semantički, to bi bio zapis o knjigama, njihovo opisivanje, klasifikovanje, pa i katalogizacija (iako to može biti i posebna oblast). Na osnovu bibliografije neke naučne, književne... oblasti, dela nekog pisca, ili svega što je objavljeno u jednoj državi, ili na jednom jeziku (nacionalna bibliografija) – možemo imati uvid u ono što je o određenoj temi objavljeno. Na taj način ranije objavljene knjige, rasprave, naučni i drugi članci postaju građa za nova spisateljska dela. Ovako je olakšan uvid u postojeću građu, koja je pritom postala i dostupnija. Postoji više podela bibliografije, u zavisnosti od sadržine, obuhvata građe, vrsti publikacija ili izvora, obliku, hronološkim ili jezičko-teritorijalnim kriterijumima, po predmetu obrade i dr. Ovde se nećemo opterećivati tim teoretskim podelama, već ću se potruditi da pojasnim značaj i neophodnost izrade masonske bibliografije, kao i potrebu za zajedničkim ali sinhronizovanim radom uz uspostavljanje jednoobraznosti načina popisivanja, a sve u cilju što veće primenljivosti i korisnosti tako stvorenih baza podataka.

Iako u okviru bibliotečke delatnosti postoje posebni sektori i stručnjaci koji se bave samo bibliografijom i katalogizacijom, to samo po sebi nije svrha tog rada (larpurlartizam), već bibliografija ima sasvim jasnu primenu i korist. I to posebno za istraživanje Slobodnog Zidarstva, gde je tajnovitost, zatvorenost i nedostupnost informacija i dan danas itekako prisutna.

Poenta i značaj bibliografije u Slobodnom Zidarstvu se ogleda u sagledavanju korpusa do sada stečenog znanja, koje je iskazano kroz knjige, periodiku i članke. Kada taj korpus bude celovito popisan, istraživači će – u skladu sa temom istraživanja, moći da shvate gde mogu da potraže podatke od značaja. Danas, kad nemamo iole potpun popis masonskih knjiga i drugih publikacija, a kamoli popis gde bi se dale makar naznake sadržaja tih izvora, put pronalaženja određenih informacija je mukotrpan, a često i gotovo nemoguć, pa samo sreća ili slučajnost pomažu nezavisnom istraživaču da dođe do "dodate vrednosti", tj. novih saznanja o Kraljevskoj

Umetnosti, a najčešće o istorijatu Slobodnog Zidarstva na našim prostorima.

Kao i u mnogo čemu drugom, pioniri na polju izrade masonske bibliografije su ponovo **Zoran Nenezić** i **Ivan Mužić**. Naravno, oni se nisu bavili direktno ovom materijom, ali su postavili njene temelje objavljujući i sortirajući spisak korišćene literature na kraju svojih knjiga.



Nenezić izvore deli na: I – Objavljene; i II – Neobjavljene, ali ćemo se u ovoj studiji zadržati samo na bibliografiji, tj. na spisku objavljene literature vezane za oblast Slobodnog Zidarstva. Zanimljivo je da Nenezić u Bibliografiju ne ubraja Zapisnike, Arhitektonske Table, Izveštaje sa Skupština i Saveznih veća i ostale zvanične izveštaje VLSSHJ i VLS, a koji su svojevremeno objavljivani kao separati ili članci u časopisima "Šestar" i "Neimar", što je pogrešno. Reč je o javno publikovanim izvorima, koji su često i zasebne brošure, pa ih svakako treba uvrstiti u spisak literature, a ne voditi kao nekakvu zasebnu grupu izvora, koju Nenezić naziva II – Godišnje Skupštine Velike Lože "Jugoslavija", odnosno IIA – Savezno veće Velike Lože "Jugoslavija" 1919-1940. Po Nenezićevoj numeklaturi iz 1988., literatura je podeljena na:

- 1: Knjige na jezicima jugoslovenskih naroda,
- 2: Članci i rasprave na jezicima jugoslovenskih naroda,
- 3: Knjige na stranim jezicima.

U poslednjem izanju svoje knjige "Masoni 1717-2010" iz 2010. Nenezić pravi neznatnu terminsku modifikaciju (izazvanu raspadom Jugoslavije), pa je literatura podeljena u sledeće sekcije:

- 1: Knjige na južnoslovenskim jezicima
- 2: Članci i rasprave na južnoslovenskim i ostalim jezicima
- 3: Bibliografija konsultovanih knjiga o slobodnom zidarstvu i selektivna bibliografija na stranim jezicima.

Nenezićev hrvatski parnjak, **Ivan Mužić**, je dosta detaljniji i literaturu 1983. godine klasifikuje na sledeći način:

I – INOZEMNA LITERATURA

- a) Rukopisi,
- b) Masonska interna izdanja,
- c) Masonska izdanja za javnost,
- d) Knjige nemasonskih autora,
- e) Rasprave masonskihb autora,
- f) Rasprave nemasonskih autora, i
- g) Antimasonske knjige i knjižice.

II – DOMAĆA LITERATURA

- a) Rukopisi,
- b) Masonski časopisi;
- c) Masonska interna izdanja,
- d) Masonska propagandna izdanja za javnost;
- e) Povijesne rasprave i članci hrvatskih masona;
- f) Knjige nemasonskih autora;
- g) Rasprave i članci nemasonskih autora,
- h) Antimasonska izdanja u Hrvatskoj i od autora Hrvata u Jugoslaviji;
- i) Neka antimasonska izdanja izvan Hrvatske.

Zanimljivo je da u svojoj drugoj knjizi "Smisao masonstva" iz 1984. godine¹ Ivan Mužić na drugačiji, i maksimalno pojednostavljen način klasifikuje masonsku literaturu:

¹ Mužić, Ivan - Smisao masonstva (Crkva u svijetu, Split, 1984)

I: MASONSKA I PROMASONSKA IZDANJA

II: NEMASONSKA I ANTIMASONSKA IZDANJA

U kasnijim izdanjima knjiga "Masonstvo u Hrvata", objavljivanim nakon raspada SFRJ, Mužić vrši redakciju podele bibliografije na sledeći način:

A

I: MASONSKA I PROMASONSKA IZDANJA O SVJETSKOM MASONSTVU

II: NEMASONSKA I ANTIMASONSKA IZDANJA O SVJETSKOM MASONSTVU

B

I: INOZEMNA LITERATURA O HRVATSKOM MASONSTVU

- a) Rukopisi;
- b) Masonska interna izdanja;
- c) Masonska izdanja za javnost;
- d) Knjige nemasonskih autora;
- e) Rasprave masonskih autora;
- f) Rasprave (vjerojatno) nemasonskih auktora;
- g) Antimasonske knjige i knjižice;

II: DOMAĆA LITERATURA O HRVATSKOM MASONSTVU

- a) Rukopisi;
- b) Masonski časopisi;
- c) Masonska interna izdanja;
- d) Masonska propagandna izdanja za javnost;
- e) Povijesne rasprave i članci hrvatskih masona;
- f) Knjige nemasonskih autora;
- g) Rasprave i članci nemasonskih autora;
- h) Antimasonska izdanja u Hrvatskoj i od auktora Hrvata u Jugoslaviji;
- i) Neka antimasonska izdanja izvan Hrvatske.

Za razmatranje pitanja masonske bibliografije Mužićevo stvaralaštvo je posebno bitno, bez obzira što on dolazi iz tabora anti-masonskih autora. Naime, prvi tekst o masonskoj bibliografiji objavio je upravo on u prvom izdanju svoje čuvene knjige "Masonstvo u Hrvata" iz daleke 1983. godine, na 353. strani². Mužić ovde navodi da je u bibliografiju uvrstio "djela, rasprave i članke koji su važni za povijest masonstva u Hrvata, odnosno za tematiku ove knjige" – što je sasvim ispravno, jer u ovakvim izdanjima bibliografija predstavlja faktički spisak korišćene litarature. Mužić je na

² Mužić, Ivan - Masonstvo u Hrvata, (Masoni i Jugoslavija), (Crkva u svijetu, Split, 1983)

veoma dobar način rešio i pitanje označavanja pojedinih izvora: "... u bibliografskoj jedinici je označeno godište lista ili časopisa, godina izdanja, broj u kome je objavljeno i stranica. Kod knjiga i knjižica naveden je neposredno iza naslova naziv nakladnika, ako je označen". Zatim Mužić pojašnjava zašto je ovde uvrstio neke naizgled nemasonske časopise, kako je bio siguran da su određeni autori – Masoni, zašto je uvrstio određena anti-masonska izdanja i sl. Ovo je takođe značajno, jer je pionir masonske bibliografije shvatio naučni značaj izučavanja ove oblasti, pa je – koliko je mogao, pojasnio svoj naučni metod kojim se rukovodio u sortiranju literature.

U 6. izdanju svoje knjige iz 2000. godine³, Mužić takođe jednu stranicu posvećuje masonskoj bibliografiji, ali ovaj put prvo "polemiše" sa masonskim piscima, te navodi da je tvrdnja da je ova bibliografija "golema" – netačna, te da se u vodećim evropskim bibliotekama (Rim, Beč, Minhen), u predmetnim katalogima pod oznakom "Slobodno Zidarstvo" nalazi neznatan broj knjiga. U pojašnjenju metoda klasifikacije Mužić je ostao pri metodi sa početka svog masonskog istraživanja.

Ovde ću pomenuti još samo klasifikaciju slovenačkog autora **Dr Matevža Košira** (sociolog kulture, dugogodišnji direktor Arhiva Slovenije, doktor istorijskih nauka i docent na arhivistici), pisca više masonskih rasprava (i od ovog broja saradnika "Akacije") i odlične knjige "Zgodovina prostozidarstva na Slovenskem" iz 2015. godine, gde je korišćenu literaturu razvrstao na maksimalno pojednostavljen način:

IZVORI (tu su zajedno date knjige, rasprave, članci...),

ČASOPISI (ovde je pomenuto 10-ak časopisa na srpskom, hrvatskom i nemačkom).

I ja sam u svojim do danas objavljenim masonskim knjigama na maksimalno pojednostavljen način klasifikovao korišćene izvore:

A: KNJIGE (na srpskom i hrvatskom);

B: ČLANCI, RASPRAVE I NAUČNI RADOVI: iz novina, časopisa i druge periodike (na srpskom i hrvatskom);

C: KNJIGE na stranim jezicima: (engleski, nemački, poljski, francuski, latinski i italijanski);

D: ČLANCI, RASPRAVE I NAUČNI RADOVI na stranim jezicima: iz novina, časopisa i druge periodike (engleski, francuski, nemački, poljski i latinski).

³ Mužić, Ivan - *Masonstvo u Hrvata*, VI izdanje (Laus, Split, 2001)

Međutim, bibliografija u njima je data samo kao popis korišćene literature, dok već skoro deceniju popisujem masonsku literaturu, i sortiram je na način koji nakon mnogo pomišljanja i istraživanja, o čemu će biti govora u nastavku ovog članka u narednoj "Akaciji".



Kada govorimo o izradi masonske bibliografije, moramo posebno istaknuti rad **Br. D.J.** (QC #33 loža, RVLS) koji se ovom temom bavi već nekoliko godina. On je pošao od ideje da literaturu treba svrstati prvenstveno hronološki, po vremenu izdavanja i po istorijskim periodima, i zatim je, u tom vremenskom okviru podeliti na 1) KNJIGE i 2) ČLANKE i RASPRAVE. Evo kako je ovaj vredni Slobodni Zidar iz jednog lepog vojvođanskog grada podelio vremenske "zone", u okviru kojih je popisao literaturu vezanu za Masonstvo: 1) period do 1918; 2) Kraljevina SHS/Jugoslavija (1919--1941), 3) Drugi svetski rat (1941-1945), a zatim u "modernom dobu" svaka godina posebno – 4) 2014, 5) 2015, i 6) 2016 godina⁴.

Popis je baziran sa jedne strane na bibliografiji iz Nenezićevih i Mužićevih knjiga, ali i dodavanju literature za koju je D.J. saznao na drugi način, bilo lično je nabavljajući, ili uvidom u katalog Narodne biblioteke Srbije na osnovu prijave izdavača za potrebe pribavljanja ISBN i CIP brojeva za publikacije⁵. Ovom popisu možemo dosta toga prigovoriti, posebno jer je u većoj meri nekompletan, kao i da se u njemu nalaze neke knjige koje nemaju jak osnov da budu uključene među masonske knjige, ali

⁴ Primećujemo da nedostaje period 1945-2014, koji će Br. D.J. sigurno obraditi u narednim godinama, i verovatno ga podeliti na sledeće celine: 1946-1990, 1991-2000, 2001-2010, i onda svaku godinu posebno (2011, 2012, 2013).

⁵ To često može biti uljupkujuća zamka, jer i danas, i kod nas i u svetu, brojne masonske publikacije bivaju objavljene bez ovih brojeva, tj. bez dostavljanja primeraka nadležnim institucijama, a sve kako bi se očuvala tajnost. Vidimo da na spiskovima D.J. upravo nedostaju takve srpske publikacije, npr. časopis "Kraljevska Umetnost" i dr, a bez takvih, po pravilu najraritetnijih i time u budućnosti najzanimljivijih izdanja, bibliografija ne može biti kompletna.

to je sve manje bitno. Ono što je važno je da su ovo **prvi radovi** na ovu temu koju vredni D.J. objavljuje već godinama u časopisu "**Ars Regia**", a koji se odnose isključivo na bibliografiju, te da je D.J. jedan od prvih koji je uvideo važnost formiranja kompletnog popisa masonskih knjiga i članaka. Takođe, BR. D.J. oseća važnost potrebe stvaranja metoda izrade bibliografije, kao i sortiranja publikacija, pa je stoga iz godine u godinu menjao sistem klasifikacije i označavanja knjiga i članaka, trudeći se da pronade onaj najsvrsishodniji.

Rad D.J. upravo pokazuje potrebu za stvaranjem jednoobraznog sistema i zajedničke baze podataka, ali i neophodnost da se onaj ko se bavi bibliografijom i lično, "svojim očima", upozna sa bibliografskim jedinicama koje popisuje, a ne da se pouzda u autore iz prošlog veka i njihove popise literature, koji su često površno pristupali ovoj materiji (ne)svesno čineći brojne greške i propuste. Iako je moj trenutni popis masonske literature daleko bogatiji⁶, a posebno na polju novinskih članaka iz ex-YU i sveta, a koji se odnose na srpsku i ex-YU Masoneriju, pošto mi je to sporedna oblast istraživanja Slobodnog Zidarstva, mislim da Brata D.J. možemo proizvesti u zvaničnog srpskog masonskog bibliografa i ukazati mu svu pomoć u daljem radu. U tom cilju, u sledećem broju "Akacije" ću izneti sistem klasifikacije koji smatram najkorisnijim, kao i druge predloge kako bi se ova oblast uredila, na korist svih masonskih istraživača, a posebno onih u budućnosti, koji će jednog dana biti zahvalni Bratu D.J. za njegov pionirski posao i članke koje je objavio na tu temu⁷.

⁶ Pošto je osnova mog istraživačkog pristupa "sve proveravaj", većinu literature sa mojih bibliografskih popisa imam u posedu, bilo u originalu, kopiji ili elektronskoj formi, pa su podaci o bibliografskim jedinicama apsolutno tačni. Takođe, u završnoj sam fazi prikupljanja pomenutih izvora, pa će do kraja godine ovaj spisak biti još kompletniji, kada pribavim publikacije iz još nekoliko srpskih i hrvatskih biblioteka.

⁷ Br. D.J. - Masonska bibliografija: publikacije objavljene u 2014. godini, u časopisu "Ars Regia", sveska II (6015.), str. 266-267 (Loža "Quatuor Coronati #33" RVLS, Novi Sad, 2015)

- Br. D.J. - Masonska bibliografija: publikacije izdate do 1918. godine u južnoslovenskim zemljama, u časopisu "Ars Regia", sveska III (6016.), str. 310-323 (Loža "Quatuor Coronati #33" RVLS, Novi Sad, 2016)

- Br. D.J. - Masonska bibliografija: publikacije objavljene u 2015. godini, u časopisu "Ars Regia", sveska III (6016.), str. 324-328 (Loža "Quatuor Coronati #33" RVLS, Novi Sad, 2016)

- Br. D.J. - Masonska bibliografija u Kraljevini SHS/Jugoslaviji (1919-1940), u časopisu "Ars Regia", sveska IV (6017.), str. 370-379 (Loža "Quatuor Coronati #33" RVLS, Novi Sad, 2017)

- Br. D.J. - Masonska bibliografija za vreme Drugog svetskog rata i okupacije u Jugoslaviji (1941-1945), u časopisu "Ars Regia", sveska IV (6017.), str. 380-381 (Loža "Quatuor Coronati #33" RVLS, Novi Sad, 2017)

- Br. D.J. - Masonska bibliografija za 2016. godinu, u časopisu "Ars Regia", sveska IV (6017.), str. 382-386 (Loža "Quatuor Coronati #33" RVLS, Novi Sad, 2017)

U nabranjanju dosadašnjih napora i pokazanih afiniteta u izradi masonske bibliografije, prikaz ću završiti sa jedine dve do danas objavljene knjige koje se bave isključivo masonskom bibliografijom. Reč je o bibliografiji predratnih masonskih časopisa "Neimar"⁸ i "Šestar"⁹, a koje je izradio **Đorđe Otašević**, inače vlasnik izdavačke kuće "Alma" koja je objavila 15-ak knjiga sa reprintima predratnih masonskih i anti-masonskih knjiga.

Otaševiću moramo odati priznanje jer je shvatio značaj izrade bibliografija za masonske časopise. To je težak i dosadan posao, ali VEOMABitan, jer se tako mogu pretraživati i autori, ali i teme, te se iz objavljenih i ovako razvrstanih tekstova mogu steći različiti korisni utisci o nekoj fazi razvoja ovdašnje Masonerije. Otaševića ću pohvaliti jer je izradio bibliografiju na 2 načina, i to kao "hronološku bibliografiju", tj. popis tekstova po brojevima, i "autorsku bibliografiju"; gde su tekstovi razvrstani po autorima. Tu su i predmetni i autorski indeksi koji takođe olakšavaju rad i istraživanje.

U nedavno pokrenutoj novoj ediciji "Izgubljena Reč", u okviru koje je objavljena i knjiga br. 1 – "Akacija br. 1, 2, 3 i 4", objavio sam bibliografiju za prvih 5 brojeva "Akacije", a trudiću se da to uradim i za druge srpske masonske časopise.

Nenadano, ovaj tekst je prevazišao sve granice koncentracije čitalaca masonskih časopisa, pa ću ga nastaviti u narednom broju. Tada ću ukazati na sve probleme i dati predloge kako da se izradi i sistematizuje bibliografija, i kako da se ta baza podataka objavi u papirnoj, a kako da se distribuira u elektronskoj formi.

Na kraju ovog nastavka, kao ilustraciju nesređenosti i razlika u zapisivanju, daću prikaz kako su pomenuti autori zapisali istu bibliografsku jedinicu:

Zoran Nenezić

- Opšti statuti slobodnog zidarstva italijanskog simboličkog obreda, pretreseni i uvaženi od Velike skupštine poslanika simboličkog obreda 15. i 16. juna 1876. Novi Sad, 1880.

Ivan Mužić

Opšti statuti društva slob. zid. italijanskog simboličkog obreda. Novi Sad, 1880. s. 28, tiskara A. Pajevića.

⁸ Otašević, Đorđe - Bibliografija "Neimara" (1914-1926), (Alma, Beograd, 2012)

⁹ Otašević, Đorđe - Bibliografija "Šestara" (1921-1939), (Alma, Beograd, 2014)

Br. D.J. iz Zrenjanina

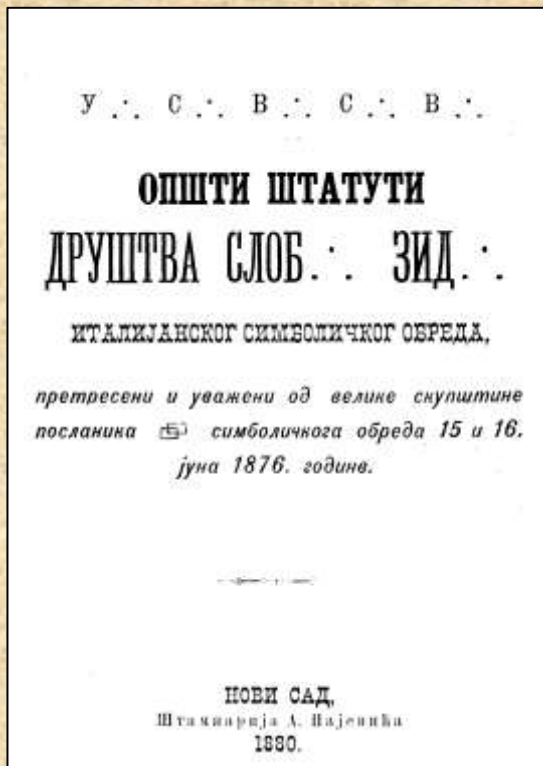
„OPŠTI STATUTI SLOBODNOG ZIDARSTVA ITALIJANSKOG SIMBOLIČKOG OBREDA; PRETRESANI I UVAŽENI OD VELIKE SKUPŠTINE POSLANIKA SIMBOLIČKOG OBREDA 15. I 16. JUNA 1876.“
–Š tamparija A. Pajevića. Novi Sad, 1880.

Dorđe Otašević (objavio i reprint u Alminoj biblioteci "Svetlost"):

Општи штатути Друштва слоб. зид. италијанског симболичког обреда : претресени и уважени од велике скупштине посланика симболичког обреда 15. и 16. јуна 1876. године. Otašević kao autora navodi: "Друштво слободних зидара италијанског симболичког обреда".

Branko Rogošić

- Opšti statuti društva Slob.: Zid.: Italijanskog simboličkog обреда, pretreseni i uvaženi od velike skupštine poslanika loža simboličkog обреда 15 i 16. juna 1876. godine. (preveo Karastojanović, Petar), (b.i. - Loža "Svetlost Balkana", Novi Sad, 1880).



Vidimo da su svi zapisi različiti, pa se čak može učiniti da se radi o različitim knjigama, ili makar različitim izdanjima iste knjige. Provere radi, objavljujemo i sliku naslovne strane ove knjige pa presudite sami koji je zapis najtačniji. Takođe, uvek kad autor bibliografije ima značajna saznanja u čiju je verodostojnost uveren (npr. ko je stvarni izdavač, ili ko se krije iza pseudonima i sl.), i to treba zapisati, ali o tome će biti više reči u narednom broju "Akacije".

Br. Branko Rogošić

(nastavak u sledećem broju)

prilog:

BIBLIOGRAFIJA ANTI-MASONSKIH ČLANAKA I RASPRAVA NA SLOVENAČKOM, OBJAVLJENIH DO DRUGOG SVETSKOG RATA (1856-1940)

Kao ilustraciju koliko je dosadašnja masonska bibliografija nepoznata i nekompletna, i kao prilog prvom delu ove studije, objaviću popis SAMO slovenačkih i SAMO anti-masonskih i SAMO članaka u novinama i časopisima i to SAMO onih koji su objavljeni do početka Drugog svetskog rata. Možete zamisliti koliko još ima nepoznate literature, knjiga, članaka... za koje ne znamo i koji se ne nalaze ni na jednom do danas objavljenom popisu. Ove članke nisu u svojim knjigama na slovenačkom pomenuli ni Šömen i Košir, što nužno ne mora značiti da za njih nisu znali (pitaću ih), ali znači da šira javnost i drugi istraživači nisu imali prilike da iz tih tekstova "pokupe" neki podatak od interesa. Do ovih članaka sam došao mukotrpnim višemesečnim radom i pretraživanjem po različitim kriterijumima, ali je najvažnije – da sve ove članke imam u svom posedu, pa su svi podaci apsolutno tačni i precizni (znači, nisam se pouzdao u nečiji popis, pa ga samo prepisao, bez proveravanja). Znači, ova **33 članka** (tj. bibliografske jedinice, ali faktički i više njih jer ima i feljtona koje sam ovde zaveo kao jednu jedinicu, uprkos čak 16 zasebnih nastavaka) su do danas bili nepoznati (osim par njih koji se pojavljuju na nekim popisima), a pošto je tema ovog broja PRONALASCI, odlučio sam da ih podelim sa najširim čitalaštvom, a ne da ih, kako sam planirao, sačuvam za obavljanje u nekoj svojoj knjizi koja bi se bavila ovom temom, ili da ih ljubomorno čuvam u svojoj arhivi za svoje potrebe, kako (na žalost) rade neki masonski istraživači. Pošto još nisam sredio i sistematizovao svoje spiskove SZ literature, gotovo sigurno mi je promakao još neki tekst na slovenačkom koji sam ranije pronašao, ali cilj ovog priloga i nije da donese kompletan i ultimativan popis, već da ilustruje aktuelnu situaciju, ukaže na neophodnost saradnje i inspiriše druge istraživače da daju svoj doprinos na ovom polju od zajedničkog značaja. Takođe, istražio sam samo jedan deo slovenačke štampe, i spisak sasvim sigurno nije konačan ni kompletan, ali je svakako ilustrativan kao dokaz da smo tek na početku ozbiljnog posla, koji naša generacija mora da završi. Voleo bih da mi svi koji imaju dopune ovog spiska dostave svoje komentare i dopune, kako bi zajedničkim snagama oformili celovitu bazu masonske literature.

- 1) Ahčin, J. (Ivan) Dr. - Zakaj boj proti prostozidarjen, u časopisu "Naša zvezda, god. X, br. 7-8, str. 118-119 (Dr. Tomaž Klinar, Ljubljana, 1940)
- 2) Anonym - "Delavska politika" in boj proti framasonom, u novinama "Slovenec", god. LXVIII, br. 177, od 04.08.1940, str. 2 (Jugoslovenska tiskarna, Ljubljana, 1940)
- 3) Anonym - Druga doba v boju proti masonom, u novinama "Slovenec", god. LXVIII, br. 176, od 03.08.1940, str. 2 (Jugoslovenska tiskarna, Ljubljana, 1940)
- 4) Anonym - Framasonska vera na Francoskem, u novinama "Slovenec", god. LXXXVI, br. 170, od 27.07.1906, str. 5 (Ignacij Žitnik, Ljubljana, 1906)
- 5) Anonym - Framasonske laži, u novinama "Slovenec", god. LXVIII, br. 176, od 03.08.1940, str. 2 (Jugoslovenska tiskarna, Ljubljana, 1940)
- 6) Anonym - Ga ne briga boj proti masonom, u novinama "Slovenec", god. LXVIII, br. 178, od 06.08.1940, str. 2 (Jugoslovenska tiskarna, Ljubljana, 1940)
- 7) Anonym - Gospoda, ki brane framasone, u novinama "Slovenec", god. LXVIII, br. 176, od 03.08.1940, str. 2 (Jugoslovenska tiskarna, Ljubljana, 1940)
- 8) Anonym - Kaj hočejo masoni ali frajmavrarji?, u novinama "Kmetijske in rokodelske novice", god. XXXIV, br. 22, od 31.05.1876, str. 172-173 (Jozef Blaznik, Ljubljana, 1876)
- 9) Anonym - Kdo su bili člani framasonskih lož, u novinama "Slovenec", god. LXVIII, br. 263a, od 15.11.1940, str. 2 (Jugoslovenska tiskarna, Ljubljana, 1940)
- 10) Anonym - Loža "Zagreb", u novinama "Slovenec", god. LXVIII, br. 175, od 02.08.1940, str. 2 (Jugoslovenska tiskarna, Ljubljana, 1940)
- 11) Anonym - Lože bi bilo treba razpustiti, u novinama "Slovenec", god. LXVIII, br. 176, od 03.08.1940, str. 2 (Jugoslovenska tiskarna, Ljubljana, 1940)
- 12) Anonym - Masoni na "napornem nacionalnem delu", u novinama "Slovenec", god. LXVIII, br. 193, od 24.08.1940, str. 2 (Jugoslovenska tiskarna, Ljubljana, 1940)
- 13) Anonym - Načrti framasonov, u časopisu "Bogoljub" god. IV. br. 9 - septembar 1906., str. 287 (Katoliška bukvarna, Ljubljana, 1906)
- 14) Anonym - Nečisti duhovi v Sokolu, u novinama "Slovenec", god. LXVIII, br. 191, od 22.08.1940., str. 2 (Jugoslovenska tiskarna, Ljubljana, 1940)
- 15) Anonym - Novice iz banovine Hrvatske: Masoni se branijo, u novinama "Slovenec", god. LXVIII, br. 175, od 02.08.1940, str. 2 (Jugoslovenska tiskarna, Ljubljana, 1940)
- 16) Anonym - Novičar iz austrijskih krajev: Iz Ljubljane, u novinama "Novice gospodarske, obertnijske in narodske", god. XIV, br. 13, od 13.02.1856, str. 52 (Jožef Blaznik, Ljub., 1856)
- 17) Anonym - Odgovor skrivnim elementom, u novinama "Slovenec", god. LXVIII, br. 7, od 11.01.1940, str. 1 (Jugoslovenska tiskarna, Ljubljana, 1940)
- 18) Anonym - Poljska proti framasonom, u novinama "Slovenski gospodar" god. 72, br. 9. od 02.03.1938, str. 1 (Tiskarna Sv. Cirila, Ljubljana, 1938)
- 19) Anonym - Prostozidarji likvidiraju, u novinama "Slovenec", god. LXVIII, br. 175, od 02.08.1940, str. 7 (Jugoslovenska tiskarna, Ljubljana, 1940)
- 20) Anonym - Prostozidarska prisega, u novinama "Slovenec", god. LXI, br. 49, od 28.02.1933, str. 2 (Jugoslovenska tiskarna, Ljubljana, 1933)
- 21) Anonym - Proti framasonom, u novinama "Slovenec", god. LXVIII, br. 175, od 02.08.1940, str. 3 (Jugoslovenska tiskarna, Ljubljana, 1940)
- 22) Anonym - Razdor med prostozidarji, u novinama "Slovenski gospodar" god. 74, br. 12. od 20.03.1940, str. 9-10 (Tiskarna Sv. Cirila, Ljubljana, 1940)
- 23) Anonym - "Slov. narod" in framasonstvo, u novinama "Slovenec", god. XXI, br. 2, od 03.01.1893, str. 1 (Dr Ivan Janožič, Ljubljana, 1893)
- 24) Anonym - Sokolstvo in prostozidarstvo, u novinama "Slovenski gospodar" god. 74, br. 36. od 04.09.1940, str. 2 (Tiskarna Sv. Cirila, Ljubljana, 1940)
- 25) Anonym - Še enkrat - Sokoli in framasonstvo, u novinama "Slovenec", god. LXVIII, br. 193, od 24.08.1940, str. 2 (Jugoslovenska tiskarna, Ljubljana, 1940)
- 26) Anonym - Vojska zoper framasone ali prostozidarje, u novinama "Slovenski gospodar" god. XXX, br. 41. od 08.10.1896, str. 347-348; i br. 42, od 15.10.1896, str. 355-356 (Kat. tisk. društvo, Ljubljana, 1896)

- 27) Anonym - Zaton prostozidarstva, u novinama "Slovenski gospodar" god. 74, br. 33. od 14.08.1940, str. 2 (Tiskarna Sv. Cirila, Ljubljana, 1940)
- 28) D.(ebevec), J.(ože) - Dr. Fr. Kidrič: Framasonske lože hrvaških zemelj Napoleonove Ilirije v poročilih dunajskega policijskega arhiva, Zagreb 1915, u časopisu "Dom in svet", god. XXIX 29) 1915, br. 3/4, str. 103 (Katoliško tiskovno društvo, Ljubljana, 1915)
- 30) Holeček, Marijofil P. - Prostozidarstvo 1717-1917, u novinama "Slovenec", god. XLV, br. 147, od 30.06.1917., str. 2-3 (Konzorcij "Slovenec", Ljubljana, 1917)
- 31) Šalamun, O.H. (Anton) - Slobodna zidarja u obče i u nas; Od 1848 do 1898 - recenzija knjige M. Marcheti-ja, u časopisu "Dom in svet", god. XII, br. 3, str. 94 (Katoliško tiskovno društvo, Ljubljana, 1899)
- 32) Šimenc, Josip - Po dvesto letih, u časopisu "Čas - Znanstvena revija Leonove družbe", god. XII, br. 5 - 1918, str. 223-227 (Leonova družba, Ljubljana 1918)
- 33) Valentin, Evžen - Slovenski liberalci in loža (feljton), u novinama "Slovenec", god. XXI, I deo: Spisal liga + 53.: br. 4, od 05.01.1893, str. 1-2; II deo: Nameni lože: br. 6, od 09.01.1893, str. 1-2; III deo: br. 7, od 10.01.1893, str. 1-2; IV deo: Loža in liberalci o naši duhovčini: br. 10, od 13.01.1893, str. 1-2; V deo: Divide et impera!, br. 11, od 14.01.1893, str. 2; VI deo: Vera nima s politikom nič opraviti: br. 12, od 16.01.1893, str. 1-2; VII deo: Katoliška – kriva vera: br. 14, od 18.01.1893, str. 1-2; VIII deo: Boj papežu in škofom!: br. 16, od 20.01.1893, str. 1; IX deo: Cerkveni redovi, Jezusova družba: br. 18, od 23.01.1893, str. 1; X deo: Tisek: br. 21, od 26.01.1893, str. 1-2; XI deo: Tretji red: br. 23, od 28.01.1893, str. 1-2; XII deo: Verska šola: br. 26, od 01.02.1893, str. 1-2; XIII deo: Kršćanski socijalizam: br. 28, od 04.02.1893, str. 1-2; XIV deo: Narodnostni boj, br. 32, od 09.02.1893, str. 1; XV deo: Sodba o srednjem veku: br. 47, od 27.02.1893, str. 1; XVI deo: br. 48, od 28.02.1893, str. 1-2. (Dr Ivan Janožić, Ljubljana, 1893)

ŠTA SE SVE MOŽE PROČITATI SA JEDNOG DREVNOG KAMELEGDANSKOG ZIDA



Brat S.S. je šetajući Kalemegdanom zapazio ovaj deo zidina gde se se različito kamenje idealno uklopilo u vekovima neraskidivu celinu. Prizor je zabeležio telefonom, i podelio ovo svoje razmišljanje sa nama:

"Nije neophodno da se svaki kamen obradi u istom obliku, ali treba voditi računa o njegovim svojstvima, tako da može da se uzida u građevinu pod pravim uglom. Građenje Hrama čovečanstva upotrebljava kamenje najraznovrsnijih oblika..."

NOVE MASONSKE EDICIJE

Masonska edicija "**Masonerija u Srbiji**" je koncipirana na sličan način kao i "Akacija". Njen cilj je da okupi sve srpske masonologe, masonske istraživače i publiciste, i to kako današnje, tako i one iz prošlosti. Pored Škrbića, Đevića, Ivankovića, Timotijevića, Rogošića – uskoro će svoje knjige u okviru ove edicije objaviti i svi drugi vodeći srpski masonolozi, a uporedo ćemo reizdavati i knjige predratnih masonskih pisaca. Za koju godinu, biće to masonska edicija sa najvećim brojem objavljenih naslova, ali i specifična "istraživačka radionica" u kojoj će se **okupiti sva srpska masonska pamet** 19., 20. i 21. veka. Ionako ćemo se jednog dana naći u Velikoj Nebeskoj Loži, pa je red da se i u ovoj dimenziji "upoznamo", tj. da naše knjige stoje na policama jedne pored drugih, u okviru jedne edicije koja promoviše Istinu, Znanje i Svetlost.



Druga po redu masonska edicija je nazvana "**Izgubljena Reč**", i usmerena je na objavljivanje masonske periodike (časopisa i novina), i istraživačkih tekstova vezanih za tu oblast. U prve 2 knjige su objavljeni brojevi "Akacije" (knjiga 1: prva 4 broja; knjiga 2: broj 5.), a zatim ćemo objavljivati i druge srpske i ex-YU masonske časopise, od predratnih "Neimara" i "Šestara", pa do onih "modernijih" objavljivanih u poslednjih 20-ak godina. Ova edicija je namenjena samo najvećim zaljubljenicima i **kolekcionarima masonskih rariteta**. Svaka knjiga će biti objavljena u samo 99 primeraka, dok će 100-ti primerak biti pohranjen u Univerzitetskoj biblioteci "Svetozar Marković" i tako sačuvana od zuba vremena.

Uskoro će se pojaviti i prvi naslovi iz treće masonske edicije "**Bratski Lanac**". U njoj će biti objavljivane knjige inostranih autora, sa akcentom na one sa ex-YU prostora. Pored novijih knjiga koje će na ovaj način doživeti svoje prvo srpsko izdanje, objavljivaćemo i reprinte retkih masonskih knjiga objavljivanih u 19. i 20. veku na ex-YU prostoru, kao i prevode odabrane masonske literature najvećih masonskih mislilaca Evrope i Amerike.

Br. Branko Rogošić

O indijanskom plemenu Crne noge, rudniku zlata,
hijerarhiji potreba i ulozi Masona u današnjem svetu

Izgubljeni svetovi

"Kada bi želeo nekog da uništim, poklonio bih mu milion dolara. Samo snažne i mudre ličnosti mogu da iskoriste ovaj novac na način koji će im doneti dobrobit. Većina ljudi bi izgubila prijatelje, porodicu i sve drugo, pre nego što bi na kraju izgubili i tih milion dolara"

Abraham Maslou (*Maslow*), rođen 1908. godine u Njujorku, po obrazovanju je bio psiholog, po energiji koju je posedovao neumorni istraživač, a po dubini svojih misli filosof. Dr Maslou je jedan od najvećih i najpriznatijih stručnjaka i poznavalaca ponašanja ljudi i motivacije, a njegova dela predstavljaju obaveznu literaturu na fakultetima psihologije širom sveta. Tvorac je poznate "**hijerarhije ljudskih potreba**" i koncepta "samoostvarenja" kao najvišeg nivoa motivacije. Nisam pronašao podatak da je Dr Maslou bio Slobodni Zidar, ali njegova razmišljanja i zaključci su veoma misaoni i duboki, i prošli su proveru vremena, zbog čega smatram da mogu zaintrigirati i inspirisati Braću, i biti nam od koristi.

Abraham Maslou je ljudske potrebe podelio u 5 nivoa. Najniži i najelementarniji nivo ljudskih potreba su fiziološke potrebe (potreba za hranom, vodom, odećom, razmnožavanjem). Potom sledi potreba za sigurnošću i bezbednošću. Kada su ove egzistencijalne potrebe zadovoljene, javlja se viši nivo potreba: potreba za pripadnošću određenoj društvenoj grupi, odnosno potreba za druženjem i prijateljstvom. Četvrti nivo potreba su potrebe za priznanjima, poštovanjem i statusom u svom okruženju, odnosno **zadovoljenje svog ega**.

Abraham Maslou smatra samoostvarenje petim, najvišim nivoom ljudskih potreba, koje predstavljaju najveći motiv i najveću pokretačku snagu svakog čoveka. Samoostvarenje je pravo svakog pojedinca da sledi svoje snove, ideje i vrednosti, da ostvari svoj potencijal i postane ono što je zaista sposoban da bude, najbolji što može biti, umesto da se upoređuje se drugim ljudima i da u njima vidi konkurenciju.

Kako bi se ova klasifikacija ljudskih potreba mogla preneti na polje Masonerije? Rekao bih da se ne smemo zadovoljiti time da svoj masonski Rad svodimo na nazdravljanje Braći za Belom trpezom, niti Bratstvo treba da nam služi da izgledamo lepše i bolje u sopstvenim očima, i da na taj način ugađamo sopstvenom egu. Motiv, smisao i istinski poduhvat, vredan poštovanja i dostojan slobodnozidarske ideje, jeste da postanemo i budemo najbolji ljudi i Masoni što možemo biti! **Marko Aurelije**, rimski car i filosof, koji je živio početkom II veka nove ere, rekao je: "Svako vredi onoliko koliko i ono za čim teži". Ima li lepšeg opisa Slobodnog Zidarstva?

Kada govori o samoostvarenju kao najvišem nivou ljudskih potreba, Abraham Maslou kaže: "Muzičar mora da stvara muziku, slikar mora da slika, pesnik mora da piše pesme". Ovaj niz nastavio bih rečima: Masoni moraju da grade sami sebe, kao i da grade društvo kojem pripadaju.

Za Slobodne Zidare, samoostvarenje je stanje u kojem odgovornost i obaveza da budemo graditelji (i to ne bilo kakvi, već najbolji graditelji koji možemo biti) postaje izvor našeg zadovoljstva, ispunjenja i spokoja. Upravo zato smisao i motiv koji nas pokreće u Masoneriji ne sme biti puko druženje, ma koliko u njemu uživali, a još manje to sme biti samoljublje. Umesto ovih privlačnih, ali nedovoljnih - čak pogrešnih motiva, okrenimo se samoostvarenju, odnosno samostvaranju! Moramo težiti graditeljstvu i učenju, svako za sebe, i svi zajedno. A to zahteva Rad umesto opuštanja i inicijativu umesto inercije.

Pored hijerarhije ljudskih potreba, Abraham Maslou se bavio i proučavanjem različitih društvenih grupa i zajednica, kako bi njihovom analizom i upoređivanjem došao do validnih naučnih

zaključaka koji mogu koristiti savremenim društvima. Među brojnim zajednicama, Maslou se bavio i proučavanjem tradicije i običaja **indijanskog plemena Crne noge** (*Blackfoot Indians*) koje je oduvek živelo, a i danas živi, u malom broju, na teritoriji današnje Kanade. Crne Noge su u svom izolovanom okruženju razvili jedinstvenu društvenu kulturu i sistem vrednosti, koji se veoma razlikuje od društava koja se smatraju modernim i civilizovanim.



U savremenim društvima, koja sa pravom možemo nazvati materijalnim, smatra se logičnom pretpostavka da što jedan čovek ima više, drugi imaju manje. Kod Crnih nogu, međutim, davanje i darivanje je stvar prestiža i poštovanja, i osnov za status ljudi u plemenu. Ovi indijanci su preko čitave godine naporno radili i strpljivo štedeli, da bi u vreme najveće proslave plemena, koja se nazivala *Letnja igra*, svojim saplemenicima, a posebno deci i ženama, **poklanjali** hranu, odeću, ćebad, rukotvorine i druge predmete. U plemenu se smatrao bogatim onaj ko je velikodušan i ko drugima puno daje, čak i kada posle Letnje igre ostane bez ičega. Takav čovek je svojim postupcima zaslužio poštovanje i ljubav svojih saplemenika, jer je pokazao da svojom vrednošću i pameću ne samo ume da stvori materijalne vrednosti, već i da poseduje najdragocenije i najplemenitije ljudske osobine. Najcenjeniji ljudi u plemenu su oni koji najviše poklanjaju. Kada takvi pojedinci ostanu bez sredstava za život ili ostare, za sve u plemenu je stvar prestiža da ih prime u svoje domaćinstvo, kao što se smatra da takav pojedinac

čini veliku čast porodici čije gostoprimstvo prihvati. Njegovi novi domaćini smatraju prisustvo takvog čoveka u svom šatoru velikim blagoslovom, jer znaju da će njihova deca od svog gosta moći da čuju mudrosti, nauče šta su prave vrednosti, kao i da steknu veštine i sklonost ka vrednom radu.

Maslou postavlja hipotezu i kaže: "Kada bi jedan član plemena Crne noge pronašao rudnik zlata, svi bi se tome radovali i svi bi od toga imali koristi. Kada bi član našeg, savremenog društva pronašao rudnik zlata odmah bi se otuđio od skoro svih ljudi, uključujući i svoje najbliže". Zatim dodaje: "Kada bi želeo nekog da uništiti, poklonio bih mu milion dolara. Samo snažne i mudre ličnosti mogu da iskoriste ovaj novac na način koji će im doneti dobrobit. Većina ljudi bi izgubila prijatelje, porodicu i sve drugo, pre nego što bi na kraju izgubili i tih milion dolara".

Bratstvo Slobodnih Zidara može da inspiriše i obraduje ova priča, kao što je osvojila mene, jer je i Masonima svojstveno davanje. Ona potvrđuje da su ljudska dobrota i plemenitost svojstvene čoveku, da su u njemu živеле od davnina i još uvek žive, samo su pomalo umorne, uspravane i obeshrabrene od silnih borbi sa tamnom stranom ljudske ličnosti.

Živimo u vremenu u kojem ljudi imaju sve manje vremena za ljude. Uloga Masona u takvom okruženju je da se u ime svih ljudi, a posebno onih koji okupirani svakodnevnim borbom za opstanak to nisu u stanju, bore za te usnule, pomalo zaboravljene, humane vrednosti. Zato je zadatak svakoga od nas pojedinačno da spoznajuci samog sebe postanemo najbolji ljudi i Masoni što možemo biti! Zadatak našeg Bratstva je da čuvamo toplinu i ljudskost, povežemo prošlost i budućnost, uskladimo duhovnost i tehnologiju, održimo, ojačamo i nastavimo nit Humanosti, Morala i Dobrote kako bi sadašnje i buduće generacije pronašle izlaz iz lavirinta u kojem se nalaze, kako bi prevladale izazove, i kako bi, ako u tome uspeju, iskoristile neslućene mogućnosti koje stoje pred Bratstvom svih ljudi. Čovečanstvo bez dobrote ne može opstati, a obaveza i misija Slobodnih Zidara je da se sa drugim dobrim ljudima, bili oni Masoni ili ne, borimo da se taj plamen Humanosti, Morala i Dobrote, koji nas greje, održava i čini ljudima, nikada ne ugasi!

Br. B.B. (VMLS), 33°, Or. Beograd

DISTRIBUCIJA "AKACIJE"

Bez imalo želje da se hvalimo, ali sa jakom potrebom da Braći iz budućnosti ostavimo što više podataka o Gradnji ove generacije Masona na ex-Yu prostorima, donećemo i par podataka o ovom broju "Akacije", koji će biti zanimljivi budućim masonskim istraživačima, amožda i ponekom čitaocu iz sadašnjosti.

Broj koji čitate je **najtiražniji masonski časopis svih vremena** na ex-YU prostoru. Za elektronsko izdanje osmislili smo 4 načina distribucije: 1) poslat je direktno Braći na oko 1000 emailove koje imamo u svojoj bazi (ako nisi dobio broj, dostavi nam svoj e-mail); 2) postavljen je za besplatno preuzimanje na više FB grupa, koje imaju zajedno preko 3000 članova; 3) postavljen je na sajt www.slobodnozidarstvo.org, koji je u prvoj godini raa imao preko 3500 posetilaca, kao i na još neke sajtove odakle se može takođe besplatno preuzeti, i 4) preko nekih Velikih Loža iz Srbije i ex-YU republika biće dostavljen njihovom članstvu.

Na ovaj način "Akacija" br. 5 će stići do makar **5000 Braće i Sestara** koji grade u Srbiji, ex-YU regionu, Evropi i svetu. Procenjeni ukupni tiraž koji će biti dostignut za godinu dana iznosi **preko 10.000 čitalaca**.

Štampano izdanje ovog broja "Akacije" će biti objavljeno u 100 primeraka, od kojih je 99 (3x33) biti dostupni Braći, a 1000-ti će biti pohranjen za Večnost u Univerzitetskoj biblioteci "Svetozar Marković" u Beogradu, čime pored "horizontalne" vremenske doistribucije obezbeđujemo i "vertikalnu", tj. činimo "Akaciju" dostupnom ne samo ovoj, već i budućim generacijama.

POMOZI NAM!!!! Prosledi "Akaciju" Braći koju poznaješ i čije kontakte imaš. Uključi se u širenje masonskih ideja. Svaka pomoć ove vrste nam je dobrodošća. Javi nam se i predstavi se, d a znamo ko nam je pomogao i tako postao deo našeg tima.

VESTI I REKLAMIRANJE U "AKACIJE"

Kao što smo rekli, ovaj broj "Akacije" će pročitati oko 10.000 osoba (većinom iniciranih, ali i profanih) koji se zanimaju za Slobodno Zidarstvo. U interesu loža i obediencija je da informacije o svom radu podele sa čitalaštvom "akacije", ali ih i ovekoveče, jer će ovaj časopis čitati i brojne buduće generacija ex-YU Masona. Šaljite nam informacije o svom radu, jer to dugujemo Braći iz budućnosti. Moramo im olakšati stvaranje realne slike o našoj Gradnji.

10.000 ljudi je ozbiljno čitalaštvo. Besplatno ćemo objaviti vaše oglase koji se odnose na izdavanje masonskih knjiga i publikacija i druge aktiovnosti u interesu Univerzalnog Slobodnog Zidarstva. A i ostale reklame, za vaše poslovne poduhvate i druge komercijalne delatnosti, biće objavljene ili besplatno, ili po neverovatno povoljnim cenama. Cilj nam je da i na taj način predstavimo delatnost današnje Braće. Javite nam se na: advokatrogosic@gmail.com.

FB grupa "Light" i aktuelni srpsko-hrvatski SZ odnosi

Fejsbuk "lože" i njihov uticaj na razvoj srpsko-hrvatskih masonskih odnosa

*"Moto lože "Pobratim", ali i celokupnog srpskog i jugoslovenskog Masonstva, bio je **"Brat je mio, koje vere bio"**, što današnjim srpskim Masonima nalaže da sa punom odgovornošću rade na uspostavljanju bliskih bratskih veza u regionu, što će vremenom dovesti i do opšteg otopljavanja i "zakopavanja davno iskopanih sekira". Na sreću, stvorena je kritična masa Braće sa obe strane, koja saradnju i bratsko druženje stavljaju daleko ispred podela, gloženja i razmirica koje nijednom balkanskom narodu nisu ništa dobro donele. Naravno, niko ne razmišlja o pravljenju neke nove Jugoslavije, jer ni ona nikome ništa dobro nije donela, ali tolerancija, bratska ljubav i saradnja, razmena informacija, iskustava, znanja, knjiga... će svim organizacijama, ali i svakom od nas pojedinačno, biti od pomoći da gradimo lični, a onda i zajednički Hram Duhovnosti, jer možda se baš onaj nedostajući "ugaoni kamen" nalazi sa druge strane granice..."*

Pre skoro četiri godine sam objavio prvi tekst o fenomenu "Fejsbuk Masonerije"¹, tj. o čitavom nizu novih aktivnosti, modela ponašanja, prednosti, ali i izazova i opasnosti koje slobodnozidarskom Bratstvu donose društvene mreže. Poslednjih godina (otvorene i zatvorene) grupe na FB postaju čvorišta komunikacije i nikako ne smeju biti zaobiđena ili olako shvatana u smislu razmatranja načina širenja masonskih ideja.

Jedna od osnovnih komunikacionih prednosti ovih grupa je i to što se ovde "na libeli" sreću Braća iz različitih zemalja, različitih masonskih sistema i redova... koja se nikad i nigde ne bi mogla

¹ Fejsbuk i dobri ljudi na dobrom glasu, u e-časopisu "Mason: nezvanični glasnik balkanskih slobodnih zidara", br. 4, leto 6014., str. 13-15 (S.Š., Novi Sad, 2014)

okupiti na jednom mestu. Razmenjuju se iskustva, knjige, znanja, ukrštaju se stavovi i mišljenja i stiču značajni kontakti koji često dovode i do ličnog upoznavanja, iskrenih i dugogodišnjih prijateljstava i različite saradnje na brojnim poljima.

Neke od ovih grupa su strogo zatvorenog tipa i služe samo za internu komunikaciju članove jedne lože, velike lože ili određenih "krugova među krugovima". Druge su "polu-otvorene", pa se u njima nađu i neki profani, ali uglavnom oni koji su pozitivno orijentisani prema Mazoneriji i koji većinom preko tih grupa i traže kontakt i način da budu inicirani u naše uvaženo Bratstvo. Međutim, postoje i grupe koje neselektivno primaju bilo koga kako bi imale što više članova, i verovatno na taj način obezbeđivale administratorima (tj. "vlasnicima") grupa džeparac ili čak i ozbiljniji novac.



U jednoj od takvih grupa (sa oko 1500 članova i članica, od kojih veliki broj nema ni najosnovnije predstave o Slobodnom Zidarstvu) mlađani administrator je nakon mog posta u kojem sam dao obaveštenje o izlasku novih masonskih knjiga i način kako se mogu naručiti, jer se ne nalaze u knjižarskoj prodaji (što je informacija u najdirektnijem interesu Univerzalnog Slobodnog Zidarstva), hitro reagovao i ponudio mi da se reklamiram, tj. **da platim** da mi postovi budu "istaknuti" itd. kako bih pospešio moj "biznis". Znači,

dečkić ne samo da ne shvata da je izdavanje knjiga gubitak vremena, novca i energije, a ne nikakav biznis i materijalni dobitak, već je sebi dao za pravo da spreči slobodan protok informacija i posebno širenje masonskih ideja. No takvih individua je uvek bilo, a ako je dotični "dječarac" ipak primljen u neku ložu, voleo bih da malo porazgovaram sa njegovim garantom.

Primer dobro organizovane masonske FB grupe gde čak i najiskusniji članovi mogu svašta novo čuti i naučiti je **grupa LIGHT** koja je osnovana krajem prošle godine, kao mali zajednički Hram srpske i hrvatske Braće (<https://www.facebook.com/groups/330810000752030/>). Grupa trenutno ima oko 350 članova, i ne "juri" brojnost, već akcenat stavlja na kvalitet i duhovnost članova, koji – naravno, moraju biti inicirani. Pošto ovo nije baš striktno masonska grupa, "iniciranost" se prihvata u širem smislu, pa se među članovima nalaze i pripadnici Templara, Rozenkrojčera i dr.



Članovi su uglavnom sa ex-YU prostora, najvećim delom iz Srbije – kao ex-YU republike sa daleko najbrojnim masonskim Bratstvom, ali iz više drugih zemalja sveta. Administratori i neki drugi aktivni članovi su povezani i sa gradnjom časopisa koji držite u rukama (vas 99 srećnika) ili čitate sa ekrana u elektronskoj formi.

Zbog brojnih i kvalitetnih postova, kao i korisne razmene ideja po raznim temama, ova FB grupa je ubrzo spontano poprimila obrise prave masonske lože! "Starešinstvo" predstavljaju administratori, njih petorica iz Srbije i Hrvatske (među njima i potpisnik ovih redova), dok se na mestu "Časnog Starešine" simultano i spontano smenjuju br. M.Z. (pročitajte njegov tekst o hrvatskoj Masoneriji u ovom briju) i Br. S.S. koga ćemo takođe privoleti da se malo agilnije uključi u gradnju "Akacije". Članovi sa znatnim masonskim stažom imaju poštovanje ostalih u ovoj "loži" u skladu sa svojim životnim i

masonskim stažom i doprinosom koji su već dali Slobodnom Zidarstvu, a mlađi članovi, baš kao Učenici i Pomoćnici u pravoj loži, uglavnom postavljaju pitanja i uče. U skladu sa afinitetima, struktura članova se profilisala pa postoje "stručnjaci za simboliku", za "masonsku istoriju", "organizaciju" i druge oblasti.

Protok informacija je slobodan, ali uz poštovanje masonskih i bon-ton pravila. Pošto nas ima različitih religija, nacionalnosti i političkih i drugih uverenja, svaka verska ili politička polemika je isključena.



Takođe, članovi su pripadnici celog spektra masonskih organizacija, od "najregularnijih" do "najliberalnijih", pa je svako veličanje "svojih" ili omalovažavanje "tuđih" nepoželjno.

Na ovoj grupi se pravovremeno mogu saznati sve novosti iz masonskog života u regionu – od najava izložbi i masonskih tribina, do izlaska novih masonskih knjiga i sl. I što je najvažnije – ma šta vas zanimalo o Masoneriji, možete na ovoj grupi saznati u najkraćem roku. Postavite pitanje i neko od članova će vam sigurno odgovoriti. Ako je pitanje šire zanimljivo, odgovor će biti javan, a ako je reč o nečemu specifičnom, ili intimnije prirode – odgovor će vam stići u inbox. Uostalom, članovi ove grupe su vodeći srpski i hrvatski masonolozi i masonski pisci, zatim aktuelni i bivši Veliki Majstori, Veliki Oficiri, Veliki Priori OSMTH Temlara u Srbiji i Hrvatskoj i drugi upućeni pojedinci od kojih se može mnogo toga čuti i naučiti.

I ako bi na kraju trebalo izdvojiti ključni kvalitet ove FB grupe, onda bi to bilo srpsko-hrvatsko povezivanje, koje je – posredstvom i ove grupe, čini se nikad bolje, ili makar isto tako prisno kao pre nekih 110 godina kada su Jova Aleksijević sa beogradske, i Adolfo Mihalić sa zagrebačke strane, shvatili potrebu najbliže bratske saradnje, pa je iz njihovog prijateljstva i proistekla zajednička jugoslovenska masonska organizacija, kao onomad jedna od najjačih u ovom delu sveta.

Na sreću, godine ratova i obostranih bestijalnosti su iza nas. Ulicama prolaze neki novi klinici koji ne pamte ni NATO bombardovanje, a kamoli ratove na ex-YU prostoru pšočetkom 90-ih, pa je vreme da se mi stariji, koji dobro pamtimo te događaje, od kojih ožiljci nikad neće u potpunosti zarasti, pobrinemo da im stvorimo što bolje uslove za život, a to između ostalog podrazumeva i smanjenje međunacionalnih tenzija u regionu.

Ako neko treba da prednjači u tom trendu, onda su to sigurno Masoni, jer je nama "brat mio ma koje vere bio". Prateći razvoj masonskih veza na ex-YU prostoru moramo reći da su one već makar deceniju u značajnom usponu, i da su tome najviše doprinele regularne obedijencije, a na prvom mestu RVLS iVLH, ali i regularne velike lože iz ostalih ex-YU republika. Braća su se povezala na nivou "Quatuor Coronati" (QC) loža, zatim loža koje nose naziv "Evropa" i na druge načine. Međutim, mnogo šire povezivanje, a posebno između onih obedijencija koje se zvanično ne priznaju, dešavalo se posredstvom veza uspostavljenih baš na fejsbuku!!! Tako je hrvatski "Nacionalac" pomogao srpskim "Regosima" da pronađu značajnu istorijsku građu, a oni su ga opet kasnije ugostili u Beogradu, "Orientalac" iz Srbije i Sestra iz mešovite beogradske lože – odneli su knjige u Zagreb Braći iz dve najveće hrvatske obedijencije. Na RR Škotskog Reda u Zagrebu pre neki dan, gde je osnovana crvena loža "Bratstvo", u koju su ušli i dva Brata iz Srbije, uvaženi hrvatski masonolog slovenačkog porekla, jedan od onih retkih sa skoro 3-decenijskim masonskim stažom, je jednom beogradskom Bratu, takođe dugogodišnjem Masonu, predao i prevod prve istorijske masonske knjige na našim prostorima, koju je Br. Bojničić napisao pre više od jednog veka, a hrvatska Braća objavila pre koju godinu. Knjigu sam dobio, čitam, uživam, i razmišljam da je objavim u prevodu na srpski, i uskoro će se preseliti na moje prepune masonske police, gde će svedočiti o odličnim srpsko-hrvatskim masonskim odnosima krajem druge decenije 21. veka, a od kojih zavisi i atmosfera u celom regionu.

Srbija i Hrvatska, na masonskom polju, su oduvek imali različit, ali komplementaran organizacioni, duhovni i svaki drugi pristup. U nekim periodima "motor" razvoja Slobodnog Zidarstva bile su lože iz Hrvatske, u drugim one iz Srbije. Takođe, centar predratnog

masonskog izdavaštva nije bio Beograd (gde je za 2 decenije objavljeno svega nekoliko knjiga), već Zagreb, gde je objavljeno na desetine vrednih izdanja, koje je danas veoma teško pronaći.



Današnja situacija je nešto drugačija. Beograd je definitivno masonski centar Balkana. Srpska Masonerija je uprkos rascepanosti, daleko najbrojnija u regionu, a po izdavačkoj delatnosti, u ovom trenutku mali broj evropskih zemalja može da nam "stane na crtu". Sa druge strane, u Hrvatskoj postoje lože i pojedinci koji mnogo veći akcent stave na duhovnost i simboliku, što i ne čudi imajući u vidu tendencije između dva velika rata, kada su u Zagrebu osnivane prve mešovite lože, teozofsko društvo, objavljivane prve knjige sa masonsko-ezoteričnom sadržinom... Srpska Masonerija je uvek bila "konkretnija", okrenuta ostvarivanju političkih i poslovnih uticaja, dok se duhovnost (ne deklaratorno, ali faktički) stavljala u drugi plan. Znači, ponovo je na delu komplementarnost i zajednički interesi, što se uvek pokazivalo kao bolji "malter" zidanja zajedničkog Hrama Duhovnosti od "bratstvo-jedinstvenih" floskula.

Nadamo se da će srpsko-hrvatska masonska saradnja i dalje jačati, čemu će sasvim sigurno doprineti i svakodnevno (i svakonoćno) druženje na FB grupi LIGHT.

Br. Branko Rogošić, Or. Beograd

**Jedna od najpoznatijih masonskih knjiga je najzad
dostupna i na srpskom jeziku**

Dankanov Ritual

Među već stotinama hiljada knjiga sa slobodnozidarskom tematikom, malo je onih koje Masoni širom sveta smatraju nezaobilaznim u svakoj ličnoj masonskoj biblioteci. Pored Pajkove "masonske Biblije" – Moral i dogma, kao i nekih ključnih knjiga Mekija, Gulda, Olivera, Hola i još nekolicine najpoznatijih masonologa, Dankanov Ritual, odnosno "Dankanovi masonski rituali i tumačenja" je svakako jedna od takvih koja je izdržala sud vremena, te i dan danas služi kao možda i najbolje pojašnjenje Drevnog Obreda Jorka, koji se praktikuje u većem delu anglo-saksonskog sveta, kao i viših stepena Kraljevskog Svoda.

V eć nekoliko godina iz "tabora" RVLS dolaze odlični prevodi najvažnijih masonskih knjiga, i to u izuzetno lepom "pakovanju". Sve ove knjige su štampane na odličnom papiru, sa tvrdim koricama ukrašenim zlatotiskom i sa veoma lepim prelomom. Ovaj put Dankanov Ritual, kao jedno od kapitalnih dela svetske masonske baštine, ne dolazi iz "prevodilačke radionice" Br. Voje Jovanovića, koji nas je obradovao prevodom Pajkovih (i drugih) dela, već je ova knjiga produkt "energije trougla", gde su temena trojica Braće iz RVLS. Inicijator, urednik i *spiritus movens* bio je Br. S.P. iz Kragujevca, prevodilac je bio Br. Z.R. iz Zaječara, dok je knjiga objavljena pod okriljem izdavačke kuće Br. S.K. iz Beograda. Sva trojica Braće su kroz uvodne i završne reči dala svoje viđenje značaja ove knjige, kao i genezu njenog objavljivanja u Srbiji.

Drevni Obred Jorka nema istorijsku tradiciju u Srbiji gde je u poslednjih 150 godina praktikovan najčešće Škotski Obred Drevni i Prihvaćeni, kao i Šrederov Ritual. Međutim, poznato je da Obred Jorka, sa više ili manje varijacija, praktikuje veći deo svetske masonske zajednice, a posebno Braća u Engleskoj i Americi. Zato će ova knjiga biti posebno zanimljiva upravo onoj Braći i zainteresovanim profanim pojedincima koji nisu imali dodira sa Jorkom, a upravo analiza sličnosti i razlika sa ŠODP (AASR) i Šrederom, kao "skraćenim" oblikom AASR sa elementima nekih drugih Rituala (pa i

Jorka), će pomoći da se otkriju suštinski važne stvari. Takođe, masonskim poznavateljima i "sladokuscima" biće posebno značajno da elaboriraju naizgled sitne razlike i tumačenjem simbolike i primenom osnovnih masonskih postulata otkriju zašto su neke stvari postavljene na "čudan" način.



Da vas zaintrigiramo, evo informacija sa početka knjige, gde Malkolm Dankan daje osnovne informacije o tome ko sačinjava Ložu Učenika, Pomoćnika i Majstora. Knjiga počinje sledećim rečima: "Sedam Slobodnih Zidara, odnosno **šest Učenika i jedan Majstor** Mason, čine potreban broj za konstituisanje masonske Lože i za inicijaciju kandidata u Prvi Step". Već čujem kako većina vas gundā: ok – 7, ali kako 6 Učenika, kako Učenici mogu primiti kandidata u Bratstvo, gde je makar 7 Majstora?

Nastavićemo dalje: "Loža Pomoćnika sastoji se od pet članova, a **trojica Majstora** čine neophodan broj za rad Lože Majstora". Ovde će već krenuti ozbiljna rasprava. Samo petorica za Pomoćničku Ložu, a svega trojica za Ložu Majstora?! O tome zašto i kako je ovo moguće i ispravno, pročitćete na **320 stranica** ove značajne knjige.

Ako je potrebno i dodatno intrigiranje, evo i pikanterije koju nam Br. S.P. servira na kraju knjige, uz napomenu da je "najbolje ostalo za kraj!!!" Naime, ne mogu se naći nikakvi podaci o pomenutom Malkolmu C. Dankanu (Malcolm C. Duncan), iako je njegovo ime poznato širom masonske zajednice već preko 150 godina. Da li je reč o "**fantomskom liku**", odnosno pseudonimu jednog ili čak i grupe autora, ili je reč o nečem drugom, nećemo otkrivati ovom prilikom.

Čitajući knjigu prosečno (ne)upućeni srpski mason će saznati da UVLE nije osnovana 1717. već mnogo godina kasnije (kada su već postojale velike lože u Francuskoj koje postoje i danas), te da je dugogodišnja borba između "Drevnih" i "Modernih" engleskih Masona okončana jednim kompromisom

koji je uveo stepen Kraljevskog Svoda na "velika vrata" u svetsku Mazoneriju. Međutim, kako to lepo Br. S.K. podcrtava – ni do danas nije ostalo sasvim jasno **šta je to zapravo Kraljevski Svod?!** Da li je to nekakav Masonski Red, vrsta Obreda ili Stepen?

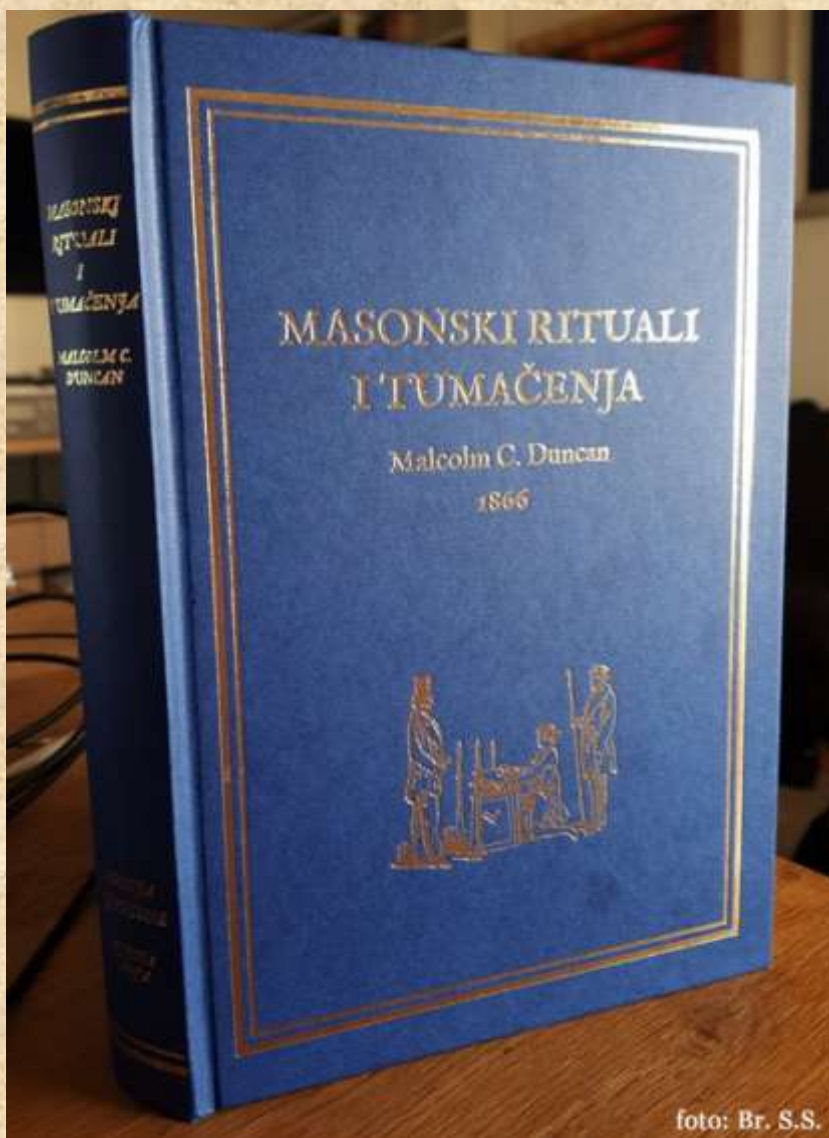


foto: Br. S.S.

Knjiga je ilustrovana brojnim crtežima koji su kasnije preneseni u bezbroj drugih knjiga i koji prikazuju znake, hvatove, raspored Oficira u Loži i još mnogo toga što pojašnjava masonske rituale do najsitnijih detalja. Zašto je ova knjiga objavljena kad otkriva toliko toga što su Masoni godinama vešto čuvali od profane javnosti? Da li je sve ovo objavljeno sa dozvolom neke visoke Masonske Vlasti i sa određenim coiljem, ili je neki razočarani Mason odlučio da se ovako "osveti", ili je neki upućeni Brat shvatio da će ovakvo otkrivanje samo pospešiti interesovanje za Kraljevsku Umetnost, a bez obzira na objašnjenja, Masonska Tajna će ostati nepoznata svima koji ne dožive Inicijaciju, odnosno ne prisustvuju Masonskim Ritualima? Mnogo pitanja koja su i danas ostala bez jasnog odgovora, što ovoj knjizi daje dodatnu **dozu mističnosti** koja joj obezbeđuje aktuelnost i zanimljivost i dan danas.

Pored rituala i pojašnjenja za prva tri simbolička stepena, ljubitelji daljeg traganja će moći da "zavire" i u više stepene (britanskog) Obreda Jorka: Majstor Znaka (ili Mark Master), Savršeni Majstor, Izuzetni Majstor i sedmi stepen – Kraljevski Svod.

Dankan daje sva potrebna objašnjenja nakon kojih se čitalac može smatrati sasvim solidno upućenim u Slobodno Zidarstvo. Tu je tumačenje masonske simbolike (košnica, sidro, svevideće oko... i svi ostali simboli), hvatova pomoću kojih se prilikom rukovanja masoni prepoznaju, znakova koji se daju u loži, i samih rituala sa jasno određenim rečenicama koje izgovaraju pojedini Oficiri Lože. Na kraju ovog prikaza, moramo još jednom pohvaliti odličan prevod Br. Z.R. i ponadati se da to neće biti njegov jedini prevodilački napor, te da će Br. Vojislav Jovanović dobiti adekvatnog saradnika.

Knjiga se utabanim i zaštićenim masonskim stazama već pojavila i u ex-YU regionu, a pošto je, logično, nema u knjižarskoj prodaji, ako je već niste nabavili preko RVLS ili direktno od urednika ili izdavača, **možete je poručiti** na e-mail: advokatrogosic@gmail.com ili porukom u inbox FB profila B. Rogošića. Cena je 3600 din (**30 EUR**), šaljemo je poštom po Srbiji, ali i ostalim zemljama sveta.

Br. Branko Rogošić

POZIVAMO IZDAVAČE MASONSKIH KNJIGA

Pozivamo vas da nam dostavite svoje knjige radi predstavljanja na stranicama "Akacije" i najposećenijem ex-YU masonskom sajtu www.slobodnozidarstvo.org koje posećuju Braća iz čitavog sveta. Takođe, lako ćemo se dogovoriti da vam pomognemo oko distribucije, kako bi vaša knjiga stigla do što većeg broja zainteresovanih čitalaca.

MASONSKA DISTRIBUCIJA, ILI KAKO DA SVE MASONSKJE KNJIGE NABAVITE NA JEDNOM MESTU???

Masonske knjige je oduvek bilo veoma teško nabaviti. Zato se danas u bibliotekama Srbije ne nalazi ni po jedan primerak brojnih knjiga koje su između dva rata objavljivane u Hrvatskoj. I danas je veoma teško nabaviti knjigu iz druge države, ali istovetan problem se javlja i za izdanja objavljena u Srbiji?! **Knjige koje objavi jedna velika loža najčešće ostaju nedostupne ostaloj Braći**, i tako niti knjige dođu do svih zainteresovanih, niti se ostvari mogući tiraž, niti se ispuni u celosti svrha koje knjige imaju – a to je širenje masonskih ideja i istraživanje Istine. Čak i meni, koji imam već duži niz godina dobre odnose sa Braćom iz svih organizacija u Srbiji (i regionu, pa i šire), ponekad je bilo teško ili dugotrajno da nabavim neku od objavljenih knjiga i tako kompletiram kolekciju. Zato sam odlučio da knjige postanu što dostupnije Braći iz svih "priča", kao i da se većina knjiga mogu nabaviti na jednom mestu, posredstvom ove male masonske distribucije. Pored knjiga iz mojih edicije "Masonerija u Srbiji", "Izgubljena Reč" i uskoro "Bratski Lanac", možete poručiti i sledeće naslove, a verovatno uskoro i druge, pa se ne ustručavajte da pitate. Dobra novost je da se knjige od skora šalju i u inostranstvo. Sve informacije o cenama knjiga možete dobiti na advokatrogosic@gmail.com ili preko inboxa FB profila Branka Rogošića.

u ponudi:

- 1) DE HOJOS, Arturo i MORIS, S. Brent - Najtajnije misterije visokih stepena Masonerije otkrivene, 2017
- 2) DE HOJOS, Arturo - Slobodno-Zidarska Kraljevska Tajna: Jamajka "Francken Manuskript" visokih stepena, 2017
- 3) DUNCAN, Malcolm C. - Dankanovi masonski rituali i tumačenja, 2017
- 4) HOL, Menli Palmer - Tajna Hirma Abifa ili izgubljeni ključevi slobodnog zidarstva, 2001
- 5) LEVI, Elifas - Masonske legende, sa lekcijama iz Kabale, 2001
- 6) NIKOLIĆ, Nebojša - Kabala i Slobodno Zidarstvo: Spojiti se s Bogom, 2017
- 7) PAJK, Albert - Esoterika: Simbolizam Plavih Stepena Slobodnog zidarstva, 2015
- 8) PAJK, Albert - Legende i tumačenja DPŠR Slobodnih Zidara, 2017
- 9) PAJK, Albert - Moral i dogma, 2015
- 10) TOTIĆ, Zoran - Masonsko venčanje, 2016
- 11) TOTIĆ, Zoran - Večni istok, 2017
- 12) TOTIĆ, Zoran - Simbolika brojeva u Slobodnom Zidarstvu, 2018

Pored ovih naslova imam i pojedine rasprodate i raritetne knjige, rituale i masonske časopise, koje uglavnom čuvam za razmenu za druge slične primerke masonske literature. Zainteresovanim mogu poslati i ovaj popis.

PODRŽITE MASONSKO IZDAVAŠTVO, ILI DA LI STE PRAVI MASON AKO NE ČITATE MASONSKE KNJIGE?

Ne može svako da piše i izdaje knjige, ali svaki Mason može da ih čita. Može – ali ne čita. Da Masoni, uprkos svom intelektu i obrazovanju, ne vole da čitaju – primetio je još davno Br. Albert Pajk, i to pomenio u svojim knjigama. Naša gradnja da bi bila uspešna – mora biti zajednička, i na našem gradilištu ima mesta i posla za svakog od nas. Jedan Brat piše, drugi prelama i radi dizajn, treći objavljuje, četvrti distribuira, peti reklamira, a šesti i ostali te knjige kupuju i čitaju. Moja ideja je da masonske knjige ne treba da budu skupe, kako bi svaki Brat mogao da ih kupi. Na žalost, pored cene koja je ekvivalentna dvema čašama alkoholnog pića u osrednjim beogradskim kafanama, veliki broj Braće ne kupuje masonske knjige.

Ako sebe smatrate Masonom, podržite masonsko izdavaštvo i aktuelni trenutak u kome se javlja nikad veći broj autora i izdanja. Ukoliko ovaj trend ne bude naišao na vaš odziv, entuzijizam će splasnuti, i vrtićemo se u doba kad se tokom nekoliko godina nije objavljivala niti jedna knjiga. Masonske knjige su retkost. Kupujte ih danas (jer ko zna da li će sutra ili ikada više biti dostupne), a čitaćete ih jednog dana, ako već danas nemate vremena.

PROMOCIJA MASONSKE UMETNOSTI

Kao što ste primetili, veliki akcenat stavljamo na promociju masonske umetnosti. Na naslovnoj stranici ovog broja nalazi se maestralna slika masonologa i slikara Br.: Bojana Timotijevića (a ovde je prikazana njegova slika "Učitelj pravednosti"), a trudićemo se da i u narednim brojevima promovišemo vizuelne umetnike sa ex-YU prostora dajući im priliku da svojim radovima ukrase naslovnu (ali i druge) stranu "Akacije". Naslovnicu "Alacije" br. 6 kraseć masonska slika jednog mladog makedonskog umetnika koga ćemo posebno predstaviti.



Pored slikarstva, trudimo se da promovišemo masonsku poeziju i prozu, kao i sve druge vrste umetnosti (muzika, dramska umetnost i dr.). Pored Đevideve knjige i konkursa za izbor najboljih masonskih pesama, želimo da preko "Akacije", sajta www.slobodnozidarstvo.org i preko drugih masonskih časopisa i sajtova sa kojima smo u bliskom kontaktu promovišemo sve masonske ex-YU masonske umetnike. Stvarajte, širite masonsko Svetlo, a mi ćemo se potruditi da vaši napori stignu do što većeg broja Braće.

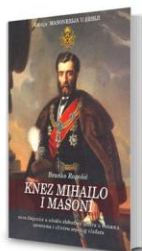


aNEBES-VARTI
ulje na platnu

Bojan Timotijević

EDICIJA: MASONERIJA U SRBIJI

knjige koje pomeraju granice saznanja



- * Branko Rogošić - Prva masonska loža u Srbiji "Bajram beg"
- * Branko Rogošić - Knez Mihailo i masoni
- * Branko Rogošić - Prvi srpski mason grof Gundulić (1711-1774)
- * Goran Ivanković - Masonske legende
- * Slobodan Škrbić - Bratstvo Svetlosti i Mesta Moći Evrope
- * Jordan Đević - Priče slobodnih ljudi
- * Bojan Timotijević - Pthahovi graditelji
- * Bojan Timotijević - Egipatska Masonerija



USKORO !!!

**Slobodan Škrbić
33 stepenika ŠODP**

**Branko Rogošić
Misteriozna
beogradska loža,
1. deo**



**Masonerija
u Srbiji**



Fremasonry in Serbia - Freimaurerei in Serbien

Sve informacije na sajtu
www.slobodnozidarstvo.org
poručivanje na
advokatrogosic@gmail.com